

สู้ภัยแล้งตามแนววิถีพุทธ

- บุษพาพระพุทธรูปปางขอฝน
- รักษาศีล ๕
- ทำบุญด้วยน้ำ
- ฟังธรรมเทศนา
- สวดพระปริตรขอฝน
- ปลุกต้นไม้
- อุทิศส่วนบุญและแผ่เมตตาแก่เทวดาทั้งหลาย

วัดจากแดง ๑๖ หมู่ ๖ ถ.เพชรหึงษ์ ซ.เพชรหึงษ์ ๑๐

ต.ทรงคนอง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ ๑๐๑๓๐ โทร. ๐๒-๕๖๔-๑๑๒๒

ผู้ภัยแล้งตามแนววิถีพุทธ

ภัยแล้ง

๑. เกิดจากธรรมชาติ
(เดโชธาตุกำเริบ /
วาโยธาตุกำเริบ)
๒. เกิดจากเทวดา
(อสุรินทรอาหุ /
วัสสวลาหก)
๓. เกิดจากมนุษย์
(ไม่ตั้งอยู่ในศีลธรรม)

วิธีแก้

๑. ทำบุญด้วยน้ำ
๒. ปลุกต้นไม้
๓. รักษาศีล
๔. สวดพระปริตร / บูชา
พระพุทธรูปปางขอฝน
๕. อุทิศส่วนบุญ /
แผ่เมตตา

ผู้แก้ ๓ ประสาน

๑. บ. - ชาวบ้าน (ลงมือทำ ๕ อย่าง)
๒. ว. - วัด / พระสงฆ์ (เทศน์ / นำทำ)
๓. ร. - รัฐบาล (บริหารจัดการ / สนับสนุน)

คำนำ

ภัยเป็นสิ่งที่น่ากลัวเพราะนำความทุกข์ยากมาสู่มวลมนุษยชาติ โดยเฉพาะภัยแล้งที่กำลังเกิดขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก ไม่เว้นแม้ประเทศไทยของเรา ทำให้ประชาชนเดือดร้อน เพราะอากาศร้อนขึ้น ขาดแคลนน้ำ ส่งผลกระทบต่อด้านการเกษตร เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ฝ่ายรัฐบาลก็แก้ไขด้วยการแจกน้ำ ขุดเจาะน้ำบาดาล เป็นต้น แต่การแก้ไขปัญหาต้องอาศัยฝ่ายบ้านคือประชาชน และฝ่ายวัดคือพระสงฆ์ ร่วมมือด้วย จึงจะประสบผลสำเร็จด้วยดี

ด้วยเหตุนี้ ทางวัดจากแดงจึงอาสาเป็นฝ่ายวัดที่จะเชิญชวนฝ่ายบ้านให้ร่วมมือกันสู้ภัยแล้ง ด้วยการจัดกิจกรรมสู้ภัยแล้งตามแนววิถีพุทธขึ้น ในวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๙ เพื่อกระตุ้นเชิญชวนและสร้างจิตสำนึกในการแก้ปัญหาภัยแล้งตามแนวพุทธ และเพื่อเป็นแบบอย่างในการสู้ภัยแล้งในอนาคตต่อไป

หนังสือ “สู้ภัยแล้งตามแนววิถีพุทธ” เล่มนี้ ทางวัดได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภัยแล้งและวิธีแก้ไขจากพระไตรปิฎก พร้อมทั้งบทสวดพระปริตรขอฝน เพื่อแจกให้แก่พุทธศาสนิกชนที่เข้าร่วมกิจกรรม

หวังว่าหนังสือเล่มนี้ จะช่วยให้ทุกท่านได้เข้าใจถึงปัญหาภัยแล้ง และมีจิตสำนึกในการร่วมสู้ภัยแล้ง เพื่อให้ประเทศชาติพร้อมทั้งประชาชน ถึงความสวัสดิ์ อยู่เย็นเป็นสุขตลอดไป และด้วยอานุภาพแห่งคุณพระรัตนตรัย ขอให้ทุกท่านจงถึงความสวัสดิ์ในกาลทุกเมื่อเทอญ.

พระมหาประนอม ธมฺมาลงกาโร

(รองเจ้าอาวาสวัดจากแดง)

ปฏิบัติหน้าที่แทนเจ้าอาวาส

สู้ภัยแล้งตามแนววิถีพุทธ

ภัย คือ สิ่งที่น่ากลัว เพราะนำความทุกข์ยากต่าง ๆ มาสู่มวลมนุษยชาติทั้งหลาย เช่น ทุพภิกขภัย ภัยที่เกิดจากการขาดแคลนอาหาร โรคภัย ภัยที่เกิดจากโรคระบาด เป็นต้น ซึ่งภัยทั้งหลายก็ได้เกิดขึ้นในหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก ดังที่ปรากฏเป็นข่าวให้เห็นกันอยู่เนือง ๆ และไม่เว้นแม้แต่ประเทศไทยของเราที่กำลังประสบกับภาวะขาดแคลนน้ำที่เรียกว่า ภัยแล้ง ในหลายพื้นที่ และภัยแล้งที่เกิดขึ้นนี้ก็ส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับการเกษตรและแหล่งน้ำรวมถึงผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม

เมื่อเกิดภัยแล้งขึ้นแล้ว ทางฝ่ายรัฐบาลก็ พยายามต่อสู้ แก้ไขปัญหา ทั้งระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว ด้วยการแจกน้ำให้ประชาชน การขุดเจาะน้ำบาดาล การสร้างศูนย์จ่ายน้ำ เป็นต้น แต่ลำพังรัฐบาลฝ่ายเดียวก็อาจแก้ไขปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี จะต้องอาศัยความร่วมมือกันทั้ง ๓ ฝ่าย คือ ฝ่ายบ้าน ฝ่ายวัด และฝ่ายรัฐบาล

วัดจากแดงขออาสาสู้ภัยแล้ง

แต่ในขณะที่ฝ่ายรัฐบาลกำลังแก้ปัญหาภัยแล้งนี้ ฝ่ายบ้านคือประชาชน และฝ่ายวัดคือพระสงฆ์ ก็ควรร่วมแก้ปัญหาไปพร้อม ๆ กับรัฐบาล ด้วยเหตุนี้ทางวัดจากแดงจึงขออาสาเป็นฝ่ายวัด ที่จะเชิญชวนฝ่ายบ้านให้ร่วมมือสู้ภัยแล้งครั้งนี้ ด้วยการจัด “กิจกรรมสู้ภัยแล้งตามแนววิถีพุทธ” ขึ้น ในวันอาทิตย์ที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ น. จนถึง เวลา ๑๕.๓๐ น.

ในกิจกรรมสู้ภัยแล้งครั้งนี้ ทางวัดได้กราบเรียนพระภิกษุสงฆ์และเชิญชนผู้นำท้องถิ่นและประชาชน ให้มาร่วมกิจกรรมโดยพร้อมเพรียงกัน เช่น การบูชาพระพุทธรูปปางขอฝน ไตรสรณคัมภ์ สมาทานศีล การถวายน้ำดื่ม น้ำใช้ การฟังธรรมเทศนา การสวดพระปริตรคาถาขอฝน การปลูกต้นไม้ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นเชิญชนให้ฝ่ายพระสงฆ์และประชาชนในทุกภาคส่วน ได้มีจิตสำนึก ร่วมกันในการแก้ปัญหาภัยแล้งที่กำลังคุกคามประเทศชาติอยู่ในขณะนี้ และเพื่อให้กิจกรรมนี้เป็นแบบอย่างการสู้ภัยแล้ง โดยใช้วิถีแนวทางแห่งพระพุทธศาสนา ในภายหน้าด้วย

สาเหตุของภัยแล้ง

ภัยแล้งเกิดจากสาเหตุหลายประการ ตามที่รู้จักกันโดยมาก คือเกิดจากภัยธรรมชาติ ๒ อย่าง ได้แก่ เตโชธาตุนิวิปริต และวาโยธาตุนิวิปริต ก็คือ ธาตุไฟหรือความร้อนและลมฟ้าอากาศที่แปรปรวนเปลี่ยนแปลงไปจากปกติ และอีก ๑ อย่าง คือ เกิดจากน้ำมือของมนุษย์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อมากกว่าเหตุธรรมชาติเสียอีก ส่วนสาเหตุภัยแล้งอีก ๒ อย่าง ก็คือ เกิดจากเทวดา ๒ ตน คือ วัสสวลาหก เทพบุตรประมาท และอสุรินทรอาหุแก่ลิ่งมนุษย์ เพราะมนุษย์ไม่ตั้งอยู่ในศีลในธรรม ซึ่งสาเหตุภัยแล้งทั้ง ๕ ประการ เหล่านี้ มีปรากฏอยู่ในวัสสสูตร ปัญจกนิบาต อังคุตตรนิกาย

วัสสสูตร ว่าด้วยอันตรายของฝน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันตรายของฝน (ฝนแล้ง) ซึ่งนักพยากรณ์ไม่รู้ สายตาของนักพยากรณ์หยั่งไม่ถึง ๕ ประการนี้ ๕ ประการ เป็นไฉน ? คือ

๑. เตโชธาตุเบื้องบนอากาศกำเริบ เมฆที่เกิดขึ้นย่อมกระจายไปเพราะ เตโชธาตุกำเริบ นี่เป็นอันตรายของฝนข้อที่ ๑ ซึ่งนักพยากรณ์ไม่รู้ สายตาของนักพยากรณ์ยังไม่ถึง

(พระอรรถกถาจารย์กล่าวว่า เตโชธาตุกำเริบ ก็คือ กองไฟใหญ่เกิดขึ้น)

๒. วาโยธาตุเบื้องบนอากาศกำเริบ เมฆที่เกิดขึ้นย่อมกระจายไปเพราะ วาโยธาตุกำเริบ นี่เป็นอันตรายของฝนข้อที่ ๒ ซึ่งนักพยากรณ์ไม่รู้ สายตาของนักพยากรณ์ยังไม่ถึง

๓. อสุรินทรากุเอาฝ่ามือรับน้ำแล้วทิ้งลงในมหาสมุทร นี่เป็นอันตรายของฝนข้อที่ ๓ ซึ่งนักพยากรณ์ไม่รู้ สายตาของนักพยากรณ์ยังไม่ถึง

(พระอรรถกถาจารย์กล่าวว่า อสุรินทรากุ เอามือกว้างประมาณ ๓๐๐ โยชน์ รับน้ำที่ตั้งขึ้นตามฤดูกาล)

๔. วัสสวลาหกเทพบุตรประมาทเสีย นี่เป็นอันตรายของฝนข้อที่ ๔ ซึ่งนักพยากรณ์ไม่รู้ สายตาของนักพยากรณ์ยังไม่ถึง

(พระอรรถกถาจารย์กล่าวว่า วัสสวลาหกเทพบุตรเป็นผู้ประมาท คือ ปราศจากสติ เพราะมัวเมาในการเล่นของตนเสีย จริงอยู่ เมื่อพวกเขามีจิตคิดว่า พวกเราจะยินดี ด้วยความยินดีของตน ฝนย่อมตกแม้มิใช่ฤดูกาล เพราะไม่มีจิตคิดอย่างนั้นฝนจึงไม่ตก ทรงหมายถึงข้อนั้น จึงตรัสตั้งนี้ว่า ถึงแม้ในฤดูกาลฝนก็ไม่ตก)

๕. พวกมนุษย์ไม่ตั้งอยู่ในธรรม นี่เป็นอันตรายของฝนข้อที่ ๕ ซึ่งนักพยากรณ์ไม่รู้ สายตาของนักพยากรณ์ยังไม่ถึง

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันตรายของฝน ๕ ประการนี้แล ซึ่งนักพยากรณ์รู้ไม่ได้ สายตาของนักพยากรณ์ยังไม่ถึง

อสุรินทรอาหุและวัสสวลาหเทพบุตร คือใคร ?

อสุรินทรอาหุ เป็นเทวดาในดาวดิงส์เทวโลก มีกายสูงใหญ่กว่าเทวดาที่มีอยู่ในเทวโลกทั้ง ๖ ชั้น ในสุดตันตมหาวิคคอรธกถากกล่าววว่า ร่างกายของอสุรินทรอาหุมีความสูงจากเส้นผมถึงปลายเท้า ๔,๘๐๐ โยชน์ ระหว่างไหล่ทั้งสองกว้าง ๑,๒๐๐ โยชน์ รอบตัวใหญ่ ๖๐๐ โยชน์ ฝ่ามือฝ่าเท้าหนา ๓๐๐ โยชน์ จมูกใหญ่ ๓๐๐ โยชน์ ปากกว้าง ๓๐๐ โยชน์ ข้อนิ้วมือ ข้อนิ้วเท้า ๑ นิ้ว ยาว ๕๐ โยชน์ ระหว่างลูกตาทั้ง ๒ ห่างกัน ๕๐ โยชน์ หน้าผากกว้าง ๓๐๐ โยชน์ ศีรษะใหญ่ ๔๐๐ โยชน์ เมื่ออสุรินทรอาหุลงไปในมหาสมุทรอันลึกล้ำ น้ำจะท่วมเพียงแค่เข่า

อสุรินทรอาหุ เสวยสิริสมบัติเป็นอุปราชาอยู่ในภพอสุรกายใต้เขาพระสุเมรุ คิดว่า “เรามีร่างกายสูงใหญ่ เวลาไปหาพระพุทธรองค์ผู้มีร่างกายเล็กก็จะต้องก้มตัวลงดูพระพุทธรองค์ เรามีโอกาสก้มตัวลงได้” เมื่อคิดอย่างนี้แล้วก็ไม่เข้าไปเฝ้าพระพุทธรองค์ เมื่อได้ฟังเทวดาพรรณนาคุณของพระพุทธรเจ้า จึงเข้าไปเฝ้าด้วยคิดเสียว่า “จะดูตามแต่จะดูได้”

พระพุทธรองค์ทรงทราบอัธยาศัยของอสุรินทรอาหุ ทรงดำริว่า “เราจะแสดงอิริยาบถไหน ในบรรดาอิริยาบถ ๔” ทรงดำริต่อไปว่า “ตามธรรมดาคนที่ยืน ถึงจะต่ำ ก็ปรากฏดูจดังว่าสูง เราจะแสดงอิริยาบถไสยาสน์แก่อสุรินทรอาหุ ให้อสุรินทรอาหุเห็นตถาคตในอิริยาบถนอนนี้เกิด” แล้วตรัสสั่งพระ

อานนท์ว่า “อานนท์ เธอจงลาดเตียงในบริเวณพระคันธกุฎีเถิด” แล้วทรงสำเร็จสี่หยาสน์บนเตียงนั้น

เมื่ออสุรินทรามาถึงที่ใกล้พระพุทธองค์ ก็ชะเง้อคอมองดูพระพุทธองค์ที่บรรทมอยู่ เหมือนแหว่งคอดูพระจันทร์เพ็ญกลางอากาศ พระพุทธองค์ตรัสถามว่า “นี่อะไรกัน ?” อสุรินทรากูกราบทูลว่า “ข้าพระองค์ไม่ได้มาเข้าเฝ้า เพราะคิดว่า เราไม่อาจก้มดูพระผู้มีพระภาคเจ้าได้”

พระพุทธองค์ตรัสว่า “จอมอสุร เรามิได้บำเพ็ญบารมีเหมือนอย่างกัมมหน้า เราให้ทานกระทำให้มีผลเลิศชั้นสูงทั้งนั้น” และอสุรินทรากูก็ยอมรับนับถือพระพุทธองค์ว่าเป็นที่พึ่งในกาลครั้งนั้นเอง

ส่วน **วัสสวาทหกเทพบุตร** เป็นเทวดาที่อยู่ในหมู่วาลหก (เทวดาที่ล่องลอยไปในอากาศ) อยู่ในเทวโลกชั้นจาตุมหาราชิกา ได้แก่ สีสวลาหก อุณหวลาหก อัภวลาหก วาตวลาหก และ**วัสสวาทหก**

สีตวลาหก เมื่อเทวดาพวกนี้คิดว่า “พวกเราพึงยินดีด้วยความยินดีของตน” **จะมีความหนาวเกิดขึ้น** เพราะอาศัยความตั้งใจของเทวดาพวกนี้

ความเย็นที่มีในฤดูฝนและฤดูหนาว มีฤดูเป็นสมุฏฐาน ส่วนความเย็นที่มีมากกว่าความเย็นทั้งหลาย และความเย็นที่เกิดขึ้นในฤดูร้อน เป็นความเย็นที่เกิดขึ้นด้วยอำนาจของเทวดา

อุณหวลาหก เมื่อเทวดาพวกนี้คิดว่า “พวกเราพึงยินดีด้วยความยินดีของตน” **จะมีความร้อนเกิดขึ้น** เพราะอาศัยความตั้งใจของเทวดาพวกนี้

ความร้อนที่มีตามปกติในฤดูร้อน มีฤดูเป็นสมุฏฐาน ส่วนความร้อนจัดที่มีในหน้าร้อน และความร้อนที่มีในหน้าหนาว เป็นความร้อนที่เกิดขึ้นด้วยอานุภาพเทวดา

อัพวาลาก เมื่อเทวดาพวกนี้คิดว่า “พวกเราพึงยินดีด้วยความยินดีของตน” **จะมีเมฆหมอกเกิดขึ้น** เพราะอาศัยความตั้งใจของเทวดาพวกนี้

กลุ่มก้อนเมฆที่ก่อตัวขึ้นในฤดูฝนและฤดูหนาว เป็นเมฆตามปกตินั่นเอง มีฤดูเป็นสมุฏฐาน ส่วนเมฆหนาในฤดูที่มีเมฆนั้นแหละ ที่บดบังพระจันทร์และพระอาทิตย์ ทำให้มืดมิดหมดเป็นเวลาถึง ๗ สัปดาห์ และเมฆในเดือน ๕ เดือน ๖ เป็นเมฆที่เกิดขึ้นด้วยอานุภาพของเทวดา

วาทวาลาก เมื่อเทวดาพวกนี้คิดว่า “พวกเราพึงยินดีด้วยความยินดีของตน” **จะมีลมเกิดขึ้น** เพราะอาศัยความตั้งใจของเทวดาพวกนี้

ลมตามปกติที่พัดมาจากทิศเหนือและจากทิศใต้เป็นต้นที่มีในฤดูนั้น เป็นลมมีฤดูเป็นสมุฏฐานนั่นเอง ส่วนลมแรงกว่าปกติที่พัดทำลายสิ่งต่าง ๆ เช่นต้นไม้เป็นต้น และลมที่เกิดขึ้นผิดฤดูกาล เป็นลมที่เกิดขึ้นด้วยอานุภาพของเทวดา

วัสสวาลาก เมื่อเทวดาพวกนี้คิดว่า “พวกเราพึงยินดีด้วยความยินดีของตน” **จะมีฝนเกิดขึ้น** เพราะอาศัยความตั้งใจของเทวดาพวกนี้

ฝนที่ตกตลอด ๔ เดือน ในช่วงฤดูฝน มีฤดูเป็นสมุฏฐานนั่นเอง ส่วนฝนชุกที่ตกในฤดูฝน และฝนในเดือน ๕ เดือน ๖ เป็นฝนที่เกิดขึ้นด้วยอานุภาพของเทวดา ดังตัวอย่างในเรื่องนี้

เล่ากันว่า วัสสวลาหเทพบุตรตนหนึ่งเข้าไปหาพระเถระผู้ชื่อนาสพ ซึ่งจำพรรษาอยู่ในกุฏิไม้กฤษณา แล้วได้ยืนอยู่ข้างนอก เมื่อพระเถระถามว่า “ท่านเป็นใคร” ก็ตอบว่า “ข้าพเจ้าเป็นวัสสวลาหเทพบุตร ขอรับ”

พระเถระถามว่า “ทราบว่ายอำนาจจิตของท่าน ทำให้ฝนตกได้หรือ”

“ถูกแล้ว ขอรับ”

“อาตมาต้องการดู”

“ท่านจะเปียกนะ ขอรับ”

“ไม่ปรากฏเค้าเมฆใหญ่หรือเสียงฟ้าร้องเลย อาตมาจะเปียกได้อย่างไร”

“ท่านผู้เจริญ อำนาจจิตของข้าพเจ้าทำให้ฝนตกได้ นิมนต์ท่านเข้าบรรณศาลาเถิด”

“ดีแล้ว เทพบุตร” พระเถระรับคำแล้วล้างเท้า เข้าบรรณศาลา เมื่อท่านกำลังเข้าไป เทพบุตรก็ขับเพลงขับบทหนึ่งแล้วยกมือขึ้น ในขณะนั้น ได้มีก้อนเมฆก้อนหนึ่งรอบ ๆ ที่ประมาณ ๓ โยชน์ (ทำให้เกิดฝนตก) พระเถระเปียกครึ่งตัวขณะเข้าไปสู่บรรณศาลา

การแก้ไขภัยแล้งด้วยวิถีพุทธ

การป้องกันและการแก้ไขภัยแล้งที่เกิดขึ้นด้วยเหตุดังกล่าวแล้ว ต้องใช้วิถีแนวทางของพระพุทธศาสนา ดังนี้

ภัยข้อที่ ๑ (เตโชธาตุเบื้องบนอากาศกำเริบ) **และข้อที่ ๒** (วาโยธาตุเบื้องบนอากาศกำเริบ) ซึ่งเป็นเหตุให้ฝนไม่ตกเกิดภาวะแล้งขึ้น แก้ไขด้วย **การปลุกต้นไม้ และ ทำบุญด้วยน้ำ**

เพราะ **การปลูกต้นไม้** ช่วยลดโลกร้อน ให้ความร่มเย็น ความรื่นรมย์ ให้ปัจจัย ๔ แก่มนุษย์ เป็นที่อยู่ของเหล่าเทวดา จนถึงเป็นที่อาศัยปฏิบัติสมณธรรมของพระสงฆ์ และที่สำคัญการปลูกต้นไม้ได้บุญถาวร

ส่วน **การทำบุญด้วยน้ำ** ก็จะส่งผลให้ผู้กระทำมีน้ำดื่ม น้ำใช้บริบูรณ์ คือไม่ต้องประสบกับภัยแล้งนั่นเอง

ภัยข้อที่ ๓ (อสุรินทราหูแก่งมนุษย์) **และข้อที่ ๔** (วัสสวลาหกเทพบุตรประมาท) แก้ไขด้วย **การสวดพระปริตร**

เพราะ **พระปริตร** มีอานุภาพมาก เป็นเครื่องคุ้มครอง ป้องกันภัยทั้งปวง เช่น อมนุษย์ภัย โรคภัย ภัยแล้ง เป็นต้น เมื่อเทวดาทั้งหลายได้ฟังเสียงสวดสาธยาย ก็มีจิตยินดีอนุโมทนาทุกครั้งไป และเมื่อผู้สวดอุทิศบุญให้เหล่าเทวดา เขาก็จะเป็นที่รักที่ชอบใจของเทวดาทั้งหลาย และเมื่อเทวดาทั้งหลายได้รับการอนุเคราะห์จากมนุษย์เช่นนี้ ก็จะมีเมตตาริจิตและช่วยเหลือมนุษย์ให้พ้นจากทุกข์ภัยที่ประสบอยู่ ด้วยอานุภาพของเทวดาทั้งหลายนั่นเอง

ภัยข้อที่ ๕ (พวกมนุษย์ไม่ตั้งอยู่ในธรรม) แก้ไขด้วย **ไตรสรณคมน์ การรักษาศีล ๕ การงดเว้นทุจริตทั้งหลาย และตั้งตนอยู่ในธรรม** เช่น ไม่ลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ไม่ทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ รู้จักวิธีจัดการขยะในครัวเรือนว่าสิ่งใดนำกลับมาใช้ใหม่ได้ หรือควรทำลายอย่างไรไม่ให้เกิดมลพิษ เป็นต้น

เพราะ **ไตรสรณคมน์** จะช่วยจัดภัย ความหวาดกลัวทุกข์ ทุกคติ และกิเลสทั่วไปได้ คือยังภัยเป็นต้นให้พินาศไป

ส่วน การรักษาศิล ๕ เป็นต้น จะช่วยให้ถึงสุคติ มีโภคทรัพย์สมบูรณ์ ไม่ขาดแคลนปัจจัย ๔ และให้ถึงพระนิพพาน และเป็นที่รักของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

กิจกรรมสู้ภัยแล้งวิถีพุทธ ณ วัดจากแดง

วิถีพุทธ คือ วิธีที่ให้ปัญญา ปัญหาก่ได้ด้วยปัญญา มิใช่แก้ด้วยอารมณ์ ด้วยความรู้สึก เพราะถ้าให้ปัญญาแล้วคนจะแก้ปัญหาได้

เพราะเหตุนี้เอง ทางวัดจากแดงเห็นว่าภัยแล้งต้องแก้ด้วยวิถีพุทธ ต้องให้ปัญญาแก่พุทธศาสนิกชน จึงได้ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากพระไตรปิฎก แล้วนำมาจัดเป็นกิจกรรมสู้ภัยแล้งตามแนววิถีพุทธขึ้น

ในกิจกรรมประกอบด้วย การน้อมสักการบูชาพระพุทธรูปปางขอฝน ไตรสรณคมน์ สมათานศีล ๕ ทำบุญด้วยน้ำ ฟังธรรมเทศนา สวดพระปริตรขอฝน ปลูกต้นไม้ ถวายสังฆทาน ถวายผ้าป่า อุทิศส่วนบุญและแผ่เมตตาให้แก่หมู่ญาติและสรรพสัตว์ โดยเฉพาะเทวดาทั้งหลาย

๑. การน้อมสักการบูชาพระพุทธรูปปางขอฝน

การเห็นพระพุทธรูปแล้วมีจิตหยังลงไปในพระคุณทั้ง ๙ ประการ มีความเป็นพระอรหันต์ เป็นต้น กล่าวสรรเสริญพระคุณของพระพุทธรองค์พร้อมทั้งพระธรรมและพระสงฆ์ แล้วกราบด้วยจิตที่เลื่อมใสศรัทธาอย่างยิ่ง พร้อมทั้งนำเครื่องสักการะมีดอกไม้ ธูป เทียน เป็นต้น มาน้อมสักการบูชาด้วยความเคารพยิ่ง ใคร ๆ ก็มีอำนาจบุญของบุคคลผู้บูชาพระพุทธรองค์ ผู้เป็นปูชนียบุคคล สูงสุด ว่า บุญนี้มีประมาณเท่านี้ และบุญนี้ย่อมส่งผลให้ผู้บูชาถึงความสุข

ความเจริญในโลกนี้ เมื่อล่วงลับไปก็บังเกิดในสุคติภูมิ และเป็นปัจจัยแก่พระนิพพาน

และเมื่อได้เห็นพระพุทธรูปปางขอฝน ชื่อว่าได้ทัสสนานุตตริยะ ได้การเห็นอันยอดเยี่ยม เพราะทำให้ระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระพุทธองค์ ดังเรื่องที่ปรากฏในอรรถกถาัมัจจชาดก ดังนี้

มัจจชาดก ว่าด้วยเรื่องปลาขอฝน

พระบรมศาสดา เมื่อประทับอยู่ ณ วัดพระเชตุวัน ทรงปรารภฝนที่พระองค์ทรงบันดาลให้ตกลง จึงตรัสพระธรรมเทศานี้ว่า **อภิตถนย ปชฺชนน** เป็นต้น

ดังได้สดับมา สมัยหนึ่ง ฝนไม่ตกในแคว้นโกศล ชาวกล้าเหี่ยวแห้งเป็นจำนวนมาก ทรายพัง สระโบกขรณี และสระน้ำ ในที่นั้น ๆ ก็แห้งขอด แม้สระโบกขรณีเชตุวัน ที่อยู่ใกล้ซุ้มประตูวัดพระเชตุวัน ก็ยังขาดน้ำ ผุ่งกาและนกเป็นต้นเอาจะงอยปากอันเทียบได้กับปากคีม จิกทั้งผุ่งปลาและเต่าที่หลบคุดเข้าสู่เปือกตม ดึงออกมากินทั้ง ๆ ที่ยังดินอยู่

พระศาสดาทอดพระเนตรเห็นความพินาศของผุ่งปลาและเต่า มีพระทัยอันพระมหากษัตริย์เตือนให้ทรงอุตสาหะ จึงทรงพระดำริว่า “วันนี้ เราควรทำให้ฝนตก”

ในเวลารุ่งสาง เมื่อทรงปฏิบัติพระสรีระเสร็จแล้ว ทรงกำหนดเวลาภิกขาจาร มีพระภิกษุสงฆ์หมู่ใหญ่ติดตาม เสด็จเข้าไปบิณฑบาตในพระนคร สาวัตถิด้วยพระพุทธรูป เมื่อฉันเสร็จแล้ว ก็เสด็จกลับจากบิณฑบาต กำลังเสด็จ

จากพระนครสาวัตถิไปพระวิหาร ประทับยืนที่บันไดสระโบกขรณีเซตวัน ตรัสเรียกพระอานนทเถระว่า

“อานนท์ จงเอาผ้าอาบน้ำมา เราจะสงวน้ำในสระโบกขรณีเซตวัน”

พระเถระทูลถามว่า “น้ำในสระโบกขรณีเซตวันแห้งขอด เหลือแต่เพียงเปือกตมเท่านั้นมิใช่หรือ พระเจ้าข้า”

เมื่อพระพุทธรองค์ตรัสว่า “อานนท์ ธรรมดาว่า กำลังของพระพุทธรเจ้าใหญ่หลวง จงเอาผ้าอาบน้ำมาเถิด” พระเถระจึงได้นำผ้าอาบน้ำมาถวาย

พระศาสดาทรงนุ่งผ้าอาบน้ำด้วยชายข้างหนึ่ง ทรงคลุมพระสรีระด้วยชายอีกข้างหนึ่ง ประทับยืนที่บันได ตั้งพระทัยว่า “เราจะสงวน้ำในสระโบกขรณีเซตวัน”

ทันใดนั้นเอง บันฑุกัมพลศิลาอาสน์ของท้าวสักกะก็แสดงอาการร้อนขึ้น ท้าวสักกะจึงใคร่ครวญคิดว่า “จะมีเหตุอะไรหนอ” ทรงทราบเหตุนั้นแล้ว จึงมีเทวบัญชาให้เรียกวัสสวลาหกเทวราชมาเข้าเฝ้า แล้วตรัสว่า “พ่อเทพบุตร พระบรมศาสดาทรงตั้งพระทัยว่า จะสงวน้ำในสระโบกขรณีเซตวัน ประทับยืนอยู่ที่บันได เธอจงทำแคว้นโกศลทั้งสิ้นให้มีก้อนเมฆเป็นอันเดียวกัน บันดาลให้ฝนตกโดยเร็วเถิด”

วลาหกเทวราชรับเทวบัญชาแล้ว นุ่งก้อนเมฆก้อนหนึ่ง ห่มก้อนหนึ่ง ขับเพลงเมฆสังคีต เหาะมุ่งหน้าไปทางโลกธาตุด้านตะวันออก ในส่วนทิศตะวันออกก็ปรากฏกลุ่มเมฆกลุ่มหนึ่งซึ่งมีขนาดเท่าลานนวดข้าว ซ้อนกันเป็นชั้น ๆ ตั้งร้อยชั้น พันชั้น คำนาคำราม ฟ้าแลบแปลบปลาบ ฝนก็ตกลงมาด้วยอาการประหนึ่ง

ว่าคว่ำหม้อเทลงมา ท่วมทันแคว้นโกศลทั้งสิ้น เหมือนห้วงน้ำไหลบ่าท่วมอยู่ ฝนก็ตกอยู่ไม่ขาดสาย ครูเดียวเท่านั้นก็เต็มสระโบกขรณีเซตวัน น้ำขังจนถึงแคว้นบันได

พระบรมศาสดาลงทรงในสระโบกขรณีเซตวันแล้ว ทรงครองผ้าสองชั้นสีแดง คাত্রัดประคต ทรงครองสุคติจิวรฉเวียงพระอังสา แวดล้อมด้วยภิกษุสงฆ์เสด็จพระดำเนินไป ประทับนั่งเหนือพระบวรพุทธอาสน์ที่ปูลาดไว้ในบริเวณพระคันธกุฎี เมื่อภิกษุสงฆ์แสดงวัตรปฏิบัติแล้ว ก็เสด็จลุกขึ้น ประทับยืนที่พื้นชั้นบันไดแก้วมณี ประทานโอวาทแก่ภิกษุสงฆ์แล้วทรงส่งกลับไป เสด็จเข้าสู่พระคันธกุฎีที่มีกลิ่นจรงใจ ทรงบรรทมสี่หใสยาด้วยพระปรัศว์เบื้องขวา

ในเวลาเย็น เมื่อพวกภิกษุประชุมกันในธรรมสภาแล้วยกเรื่องขึ้นสนทนากันว่า

“ท่านผู้มีอายุทั้งหลาย ท่านทั้งหลายจงดูพระคุณสมบัติ คือ ชั้นดี พระเมตตา และพระกรุณาของพระทศพล ในเมื่อข้าวกกล้าต่าง ๆ กำลังเหยี่ยวแห่งชลาลัยทุกแห่งก็เหือดแห้ง ผุงปลาและเต่าประสบทุกข์ใหญ่หลวง พระองค์ทรงอาศัยพระกรุณา ทรงครองผ้าอาบน้ำ ด้วยมุ่งพระทัยจะให้มหาชนพ้นจากความทุกข์ ประทับยืนที่บันไดชั้นแรกสระโบกขรณีเซตวัน ทรงบันดาลให้ฝนตกเหมือนห้วงน้ำใหญ่ไหลบ่าท่วมโกศลรัฐทุกส่วน โดยเวลาเพียงครูเดียว ทรงปลดปล่อยมหาชนจากทุกข์กาย ทุกข์ใจ แล้วเสด็จเข้าพระวิหาร”

พระศาสดาเสด็จออกจากพระคันธกุฎี เสด็จมาสู่ธรรมสภา ตรัสถามว่า “ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอนั่งประชุมสนทนากันด้วยเรื่องอะไร ?” เมื่อพวกภิกษุกราบทูลให้ทรงทราบแล้ว ตรัสว่า

“ภิกษุทั้งหลาย มิใช่แต่ในบัดนี้เท่านั้น ที่ตลาคตกทำให้ฝนตกในเวลาที่เหมาะสมลำบาก แม้ในกาลก่อน ในกาลที่เราเกิดในกำเนิดสัตว์เดรัจฉาน เป็นพญาปลา ก็ได้ทำให้ฝนตกแล้วเหมือนกัน” แล้วทรงนำเรื่องในอดีตมาเล่าว่า

ในอดีตกาล มีลำห้วยแห่งหนึ่งล้อมรอบด้วยซุ้มแห่งเกาวัลย์ อยู่ตรงสระโบกขรณีเขตวันนี ฌ เมืองสาวัตถี แคว้นโกศลนี้แหละ ครั้งนั้น พระโพธิสัตว์บังเกิดในกำเนิดปลา มีฝูงปลาเป็นบริวารอยู่ในลำห้วยนั้น แม้ในคราวนั้น แคว้นนั้นฝนก็ไม่ตกเหมือนคราวนี้ ข้าวกล้าของพวกมนุษย์เหี่ยวแห้ง ในบึงเป็นต้นขาดน้ำ ฝูงปลาและเต่าพากันคุดเข้าเปือกตม แม้ที่ลำห้วยนั้น ฝูงปลาก็พากันคุดเข้าโคลนตม ซุกซ่อนในที่นั้น ๆ ฝูงกาเป็นต้นก็พากันรุมจิกทิ้งออกมาจิกกินด้วยจะงอยปาก

พระโพธิสัตว์เห็นความพินาศของหมู่ญาติ ดำริว่า “ผู้อื่นวันเราเสียแล้ว ใครเล่าที่จะได้ชื่อว่าสามารถปลดเปลื้องทุกข์ของพวกปลาเหล่านี้ เป็นไม่มี เราจักทำสังจกริยาให้ฝนตก ปลดเปลื้องฝูงญาติจากทุกข์คือความตายให้จงได้” แล้วแหวกตมสีดาออก พญาปลาใหญ่สีกายเหมือนปุมตันอัญชัน ลืมตาทั้งคู่อันเปรียบได้กับแก้วมณีสีแดงที่เจียรระโนแล้ว มองดูอากาศ บันลือเสียง กล่าวแก่เทวราชปชชุนนะว่า

“แน่ท้าวปชชุนนะผู้เจริญ ข้าพเจ้าอาศัยหมู่ญาติเดือดร้อนมาก ในเมื่อข้าพเจ้าผู้ทรงศีลลำบากอยู่ ทำไมท่านไม่ช่วยให้ฝนตกลงมาเล่า ข้าพเจ้าบังเกิดในฐานะที่จะกัดกินพวกเดียวกัน แต่ก็ยังไม่เคยได้ชื่อว่ากัดกินมัจฉาชาติ ตั้งต้นแต่ปลาเล็กแม้มีขนาดเท่าเมล็ดข้าวสาร ถึงสัตว์มีปราณอื่น ๆ เล่า ข้าพเจ้าก็มีได้เคย

แกล้างปลงชีวิตเลย ด้วยสัจจวาจาฉันี่ ขอท่านจงให้ฝนตกลงมา ปลดเปลื้องหมู่ญาติของข้าพเจ้าจากทุกข์เถิด”

เมื่อจะเรียกเทวราชปักษุณนะ ประหนึ่งสั่งงานคนรับใช้ กล่าวคาถานี้ว่า

**“อภิถถนย ปชชุนน นิธิ กากสส นาสย
กากัม โสกาย รนุเรหิ มณฺจ โสกา ปโมจย.**

แนะท้าวปักษุณนะ ท่านจงคำรณคำราม จงยังชุมทรัพย์ของกาพินาศไป จงทำลายฝูงกาด้วยความโศก จงยังข้าพเจ้าและญาติทั้งหมดให้พ้นจากความโศกเถิด”

ขยายความคาถา : เมฆ เรียกกันว่า ปักษุณนะ พญาปลาเรียก วัสสวลาหเทวราช (เทพเจ้าแห่งฝน) ผู้ได้ชื่อว่า ปักษุณนะ ด้วยอำนาจแห่งเมฆ ได้ยินว่า พญาปลามีความประสงค์ ดังนี้ ว่า “ธรรมดาค่า ฝนที่ตกโดยไม่ร้องกระหึ่ม ไม่ให้สายฟ้าแลบแปลบปลาบก็ไม่งาม ฉะนั้น ท่านจงร้องกระหึ่ม ให้สายฟ้าแลบแปลบปลาบ ทำให้ฝนตกลงมาเถิด”

ฝูงกาพากันจิกทิ้งฝูงปลาที่คุตเข้าเปือกตมชุกช่อนอยู่ เอาจะงอยคาบออกมากินเป็นอาหาร เพราะฉะนั้น พญาปลาจึงเรียกฝูงปลาที่คุตในเปือกตมว่า เป็น “ชุมทรัพย์” ของกาเป็นต้นเหล่านั้น

พญาปลากล่าวว่า “ท่านจงให้ฝนตกลงมา เอน้ำปกปิดไว้ ทำลายชุมทรัพย์นั้นของฝูงกาเสีย เมื่อลำห้วยมีน้ำเต็มแล้ว ฝูงกาเมื่อไม่ได้ฝูงปลาเป็นอาหารก็จะเศร้าโศก เมื่อท่านให้ลำห้วยนี้เต็มเปี่ยม ก็ชื่อว่าทำลายฝูงกา นั้นด้วย

ความโศก ท่านจงยังฝนให้ตก เพื่อระงับความโศก คือเพื่อความโล่งใจของปลา ก็คือ ท่านจงทำให้ฝูงกาถึงความเศร้าโศกที่มีลักษณะหม่นหม่นภายในเถิด”

จ อักษร ในคาถาว่า มณจ โสกา ปโมจย นี้ รวบรวมเนื้อความ (มณจ มม ภาตเก จ สพเพว ข้าพเจ้าและญาติทั้งหลายของข้าพเจ้าทั้งหมดเที่ยว) ก็คือ พญาปลากล่าวว่า “ท่านจงให้ข้าพเจ้าและฝูงญาติของข้าพเจ้าทั้งหมดเที่ยว พ้นจากความเศร้าโศกที่จะเกิดแต่ความตายนี้เถิด”.

พระโพธิสัตว์เรียกท้าวปชุนนะเหมือนสิ่งบังคับคนรับใช้อย่างนี้แล้ว ก็ให้ฝนท่าใหญ่ตกทั่วแคว้นโกศล ให้มหาชนพ้นจากมรณทุกข์ ในบั้นปลายชีวิตก็เป็นไปตามยถากรรม

พระศาสดาตรัสว่า “ภิกษุทั้งหลาย ตถาคตทำให้ฝนตกมิใช่แต่ในบัดนี้เท่านั้น แม้ในกาลก่อน ตถาคตแม้เกิดในกำเนิดปลาก็ทำให้ฝนตกเหมือนกัน”

ครั้นทรงนำพระธรรมเทศานี้มาแล้ว ทรงสืบบอนุสนธิประชุมชาดก ว่า “ฝูงปลาในครั้งนั้น ได้มาเป็นพุทธบริษัท ปชุนนะเทวราชได้มาเป็นพระอานนท์ ส่วนพญาปลาได้มาเป็นเราตถาคตนั่นเอง”.

๒. ไตรสรณคมน์

การกล่าวคำขอถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ ว่าเป็นที่พึ่งเป็นที่ระลึก เป็นที่จัดภัยได้จริง ก็คือการปฏิญาณตนว่าเป็นพุทธมามกะ เป็นชาวพุทธนั่นเอง บุคคลผู้ถึงไตรสรณคมน์ย่อมเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์และถึงพร้อมด้วยโภคทรัพย์

คำว่า **สรวง** หมายถึง เบียดเบียนทุกข์ภัยเป็นต้น คือ ทำให้พินาศ กำจัดอนัตถะ (สิ่งมิใช่ประโยชน์) อบายทุกข์ทุกอย่าง และสังสารทุกข์ทั้งมวลได้

รัตนะคือพระพุทธรเจ้าเป็นต้น ย่อมขจัดภัย ความหวาดกลัวทุกข์ ทุกตติ กิเลสทั่วไปได้ คือยังภัยเป็นต้นให้พินาศไปเพราะการเข้าถึงสรวงนั้นนั่นแหละ ของผู้ถึงสรวงทั้งหลาย

อีกอย่างหนึ่ง พระพุทธรเจ้าชื่อว่าเป็นสรวง เพราะกำจัดภัยของสัตว์ทั้งหลาย ด้วยการให้หันเข้าหาประโยชน์และให้หันออกจากสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ เกื้อกูล พระธรรมชื่อว่าเป็นสรวง เพราะกำจัดภัยของสัตว์ทั้งหลายด้วยการให้ข้ามพ้นกันดารคือภพ และให้ความสบายใจ พระสงฆ์ชื่อว่าเป็นสรวง เพราะกำจัดภัยของสัตว์ทั้งหลายได้ โดยการทำให้ผู้บาปบุญบุญน้อยให้ได้รับประโยชน์ ไพบูลย์ เพราะฉะนั้น พระรัตนตรัยจึงชื่อว่าเป็นสรวงโดยบรรยายนี้

ในติสรณคมนิยเถรอปาทาน กล่าวถึงอานิสงส์แห่งโลกิยสรณคมนีไว้ ๘ ประการ คือ

๑. ได้รับการยกย่องบูชาในที่ทุกสถาน
๒. มีปฏิภาณไหวพริบดีเยี่ยม
๓. มีเพื่อนแท้ทุกเส้นทาง
๔. ได้รับความเจริญรุ่งเรืองพร้อมด้วยโภคทรัพย์
๕. มีรูปสวย รูปร่างในทุภพทุกชาติ
๖. เป็นที่ยอมรับนับถือแก่ผู้พบเห็น
๗. เป็นที่รักของเพื่อนฝูงทุกคน
๘. มีชื่อเสียงฟุ้งจรไกลไปทุกแห่ง

โลกียสรณคมน์ มีภวสมบัติบ้าง โภคสมบัติบ้าง เป็นผล สมดังพระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า “ชนเหล่าใดเหล่าหนึ่งถึงพระพุทธเจ้าว่าเป็นที่พึ่ง ชนเหล่านั้นจักไม่ไปสู่อบายภูมิ เขาละร่างกายอันเป็นของมนุษย์แล้วจักยังกายทิพย์ให้บริบูรณ์”

แม้พระมหาโมคคัลลานะก็ได้กล่าวกะทำวสัฏกะจอมเทพที่เข้าไปหาท่านพร้อมทั้งเหล่าเทวดา ๘๔,๐๐๐ ตน ซึ่งประทับยืน ณ ส่วนข้างหนึ่ง ว่า

“ขอถวายพระพรท่านจอมเทพ การถึงพระพุทธเจ้าว่าเป็นที่พึ่งเป็นการดีแล ดูก่อนจอมเทพ เพราะเหตุแห่งการถึงพระพุทธเจ้าว่าเป็นสรณะแล สัตว์บางจำพวกจึงเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์หลังจากตายแล้วเพราะร่างกายแตกสลายไปด้วยประการฉะนี้ พวกเขาจะได้รับทิพย์อย่างอื่น ๑๐ สถาน คือ อายุทิพย์ วรรณทิพย์ สุขทิพย์ ยศทิพย์ อธิปไตยทิพย์ รูปทิพย์ เสียงทิพย์ กลิ่นทิพย์ รสทิพย์ โฉมฐัพพทิพย์”

๓. การสมาทานศีล ๕

การถือไว้ด้วยดี ได้แก่ การตั้งใจงดเว้นจากการกระทำความชั่วทั้งทางกายและวาจา ๕ ประการ เช่น การไม่ฆ่าสัตว์ เป็นต้น ผู้รักษาย่อมถึงพร้อมด้วยโภคทรัพย์ บังเกิดในสุคติภูมิ และเข้าถึงพระนิพพาน

พระพุทธองค์ตรัสบอกอานิสงส์ของศีลแก่พระอานนท์ ประดุจตรัสบอกแก่พุทธศาสนิกชนทั้งหลาย ว่า

“ดูก่อนอานนท์ ศีลทั้งหลายที่เป็นกุศล...

๑. มีความไม่เดือดร้อน เป็นประโยชน์ เป็นอานิสงส์

๒. มีความปราโมทย์ (ความชื่นบาน) เป็นประโยชน์ เป็นอานิสงส์

๓. มีปีติ (ความอímเอิบ) เป็นประโยชน์ เป็นอานิสงส์
 ๔. มีปีสัทธิ (ความสงบ) เป็นประโยชน์ เป็นอานิสงส์
 ๕. มีสุข (ความสุข) เป็นประโยชน์ เป็นอานิสงส์
 ๖. มีสมาธิ (ความตั้งมั่น) เป็นประโยชน์ เป็นอานิสงส์
 ๗. มีญาณภูตญาณทัสสนะ (ความรู้เห็นตามความเป็นจริง) เป็นประโยชน์ เป็นอานิสงส์
 ๘. มีนิพพิทา (ความเบื่อหน่าย) เป็นประโยชน์ เป็นอานิสงส์
 ๙. มีวิมุตติ (ความหลุดพ้น) เป็นประโยชน์ เป็นอานิสงส์
- ดูก่อนอานนท์ ศิลทั้งหลายที่เป็นกุศล ย่อมบริบูรณ์ เพื่อความเป็นพระอรหันต์ อย่างที่กล่าวมานี้”

ศีล ๕ แก่ภัยแล้ง

แม้ในอดีตกาล เมื่อบ้านเมืองเกิดภัยแล้งขึ้น พระราชาทรงแก้ไขด้วยการรักษาภุรธรรมคือศีล ๕ ดังที่ปรากฏในอรรถกถาแห่งภุรธรรมชาดก ซึ่งมีเนื้อความโดยย่อ ดังนี้

ในอดีตกาล สมัยที่พระเจ้าธัญชัยโกรภัย์ ครองราชสมบัติอยู่ในพระนครอินทปัฐณ์ แคว้นภุร พระโพธิสัตว์ปฏิสนธิในพระครรภ์ของพระอัครมเหสีของพระราชานั้น เมื่อเจริญวัยแล้วได้เรียนจบศิลปทั้งปวงในเมืองตักกศิลา พระโพธิสัตว์ทรงดำรงตำแหน่งอุปราช แต่หลังจากพระบิดาสิ้นพระชนม์ ก็ทรงครองราชสมบัติสืบต่อมา

พระองค์ประกอบด้วยทศพิธราชธรรม ทรงประพฤตินในศีลคือภุรธรรมอย่างบริสุทธิ แม้พระมารดา พระอัครมเหสี พระอุปราช ผู้เป็นพระอนุชา

พราหมณ์ผู้เป็นปุโรหิต อำมาตย์ ผู้รั้งวัดนา สารถิ เศรษฐี มหาอำมาตย์ผู้ดวงซ่านายประตุ และนางววรรณทาสีผู้เป็นนครโสเภณี ก็รักษาศีล ๕ ได้บริสุทธิ์เหมือนพระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์ได้สร้างโรงงาน ๖ แห่ง ทรงสละทรัพย์วันละหกแสน ทรงยินดีในการบริจาคทานแก่ชาวชมพูทวีปทั้งสิ้น

ต่อมา ในแคว้นกาลิงคะเกิดภัยแล้ง ฝนไม่ตก เกิดความอดอยากไปทั่วทุกหนแห่ง พวกมนุษย์เกิดภัย ๓ ประการ คือ ฉาดกภัย ภัยคือความอดอยาก โรครภัย ภัยคือโรคระบาด ทุพภิกขภัย ภัยคือข้าวยากหมากแพง พวกกันไปส่งเสียงร้องขอความช่วยเหลือจากพระเจ้ากาลิงคราชผู้เป็นเจ้าของ

พระราชชาติได้ตรัสถามถึงการแก้ภัยแล้งกับพวกอำมาตย์ทั้งหลาย ก็ได้รับคำตอบว่า สมัยก่อน เมื่อฝนไม่ตก พระราชาได้บริจาคทาน อธิษฐานอุโบสถสมาทานศีล แล้วเข้าห้องสิริไสยาสน์ บรรทมเหนือเครื่องลาดที่ทำด้วยไม้เป็นเวลา ๗ วัน ในกาลนั้นฝนก็ตก แต่หลังจากทรงกระทำอย่างนั้นแล้วฝนก็ยังไม่ตก

ต่อมา พวกอำมาตย์กราบทูลให้ขอช้างมงคลมาจากนครอินทปัฐภูมิ แต่เมื่อได้ช้างนั้นมาแล้ว ฝนก็ยังไม่ตก ในที่สุดทรงได้สดับว่า พระเจ้าธัญชัยโกวัชรราชทรงรักษาศีล ๕ คือกุรุธรรม ด้วยเหตุนั้นฝนจึงตกในแคว้นของพระองค์ ทุกกิ่งเดือน ทุก ๑๐ วัน เพราะอานุภาพแห่งคุณความดีของพระราชาฝนจึงตก

พระราชชาติจึงรับสั่งให้พราหมณ์และอำมาตย์นำช้างนั้นไปถวายคืนแด่พระราชาแล้วให้จดศีล ๕ คือกุรุธรรม ที่พระราชานั้นทรงรักษาลงในแผ่นทองคำ พราหมณ์และอำมาตย์ได้ทำตามรับสั่งพร้อมได้นำแผ่นทองคำที่จารึกกุรุธรรม ๕ ประการ ตามคำของพระโพธิสัตว์ตรัสบอก ว่า

“ปาโณ น หนตพฺโพ, ไม่พึงฆ่าสัตว์ ๑
 อทินฺนํ นาทาทพฺพํ, ไม่พึงถือเอาสิ่งของที่เจ้าของมิได้ให้ ๑
 กามะสุมิจฺฉาจาโร น จริตพฺโพ, ไม่พึงประพฤตินิโคตมในกาม ๑
 มุสสาวาทอ น ภาสิตพฺโพ, ไม่พึงกล่าวคำเท็จ ๑
 มชฺชปานํ น ปาตพฺพํ, ไม่พึงดื่มน้ำเมา ๑”

หลังจากนั้น พวกพราหมณ์และอำมาตย์ก็เข้าไปหาบุคคลอื่น ๆ ตั้งแต่พระมารดา จนกระทั่งนางวรรณทาสี จากนั้นได้ถามและขอจาริกกुरुธรรมที่ชนทั้ง ๑๑ คน รักษาลงในแผ่นทองคำ แล้วนำไปยังทันตปุรนคร ถวายแผ่นทองคำแก่พระเจ้ากาลิงคราช

ต่อมา พระองค์ทรงประพฤติกุรุธรรมนั้น ทรงบำเพ็ญศีล ๕ ให้บริบูรณ์ ในกาลนั้น ฝนก็ตกลงในแคว้นแคว้นกาลิงคะทั้งสิ้น ภัยทั้ง ๓ ก็สงบระงับ แคว้นแคว้นก็มีความเกษมสำราญ มีรักษาหารสมบูรณ์

๔. การทำบุญด้วยน้ำ

การถวายน้ำดื่มนี้ใช้แต่พระพุทธเจ้า แต่พระภิกษุสงฆ์ เป็นต้น ถึงแม้พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเสด็จปรินิพพานแล้วก็ตาม แต่พุทธบริษัทก็สามารถถวายน้ำแก่พระพุทธองค์ได้เช่นเดิม มีแนวทางปฏิบัติ คือ

ให้นำพระพุทธรูปมาตั้งไว้บนโต๊ะหรือหิ้งบูชา หากมีเครื่องสักการบูชา เช่น ดอกไม้ พวงมาลัย ของหอม เป็นต้น ก็พื้มนำมากราบไว้และน้อมบูชา กล่าวคำถึงไตรสรณคมน์ และสมาทานศีล ๕ แล้วนำน้ำที่สะอาดใส่ภาชนะ เช่น ชัน

แก้ว ขวด เป็นต้น ระลึกถึงพระพุทธคุณ มีความเป็นพระอรหันต์ เป็นต้น กล่าวคำถวายตามหนังสือนี้ จบแล้วนำน้ำนั้นไปวางไว้เบื้องหน้าพระพุทธรูป

การถวายน้ำเช่นนี้สามารถทำได้ทุก ๆ วัน ทั้งเช้าและเย็น ส่วนน้ำที่ถวายไปแล้วนั้น เมื่อถวายน้ำแก้วใหม่แล้ว ก็สามารถนำน้ำนั้นมาดื่มหรือล้างหน้าได้

คำถวายน้ำแด่พระพุทธเจ้า

อะระหะตาทีหิ นะวะคุณฺเหติ สมันนาคะตัสสะ สัมมาสัม-
พุทธัสสะ อิมัง อุทะกัง เหมมิ.

ข้าพเจ้าขอน้อมถวายน้ำฉันน้ำใช้นี้ แด่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ทรงประกอบด้วยพระคุณ ๙ ประการ มีความเป็นพระอรหันต์ เป็นต้น.

คำปรารภนา

อิหัง เม ปุญญัง นิพพานัสสะ ปัจจะโย โหตุ.

ขอผลบุญนี้ของข้าพเจ้า จงเป็นปัจจัยแก่พระนิพพาน.

คำอุทิศส่วนบุญ

อิหัง ปุญญะภาคัง สัพพะสัตตตานัง เหมมิ.

ข้าพเจ้าขออุทิศส่วนบุญนี้ให้แก่สรรพสัตว์ทั้งหลาย.

(ข้าพเจ้าขออุทิศส่วนบุญนี้ ให้แก่ญาติทั้งหลาย ในชาตินี้ก็ดี ในชาติก่อน ๆ ก็ดี ตลอดจนถึงภุมมีภูธรูเทวดา รุกขเทวดา อากาศัญญูเทวดา ท้าวจตุโลกบาลทั้ง ๔ ท้าวสักกเทวราช ขอให้ท่านทั้งหลายเหล่านั้น จงได้รับรู้ ได้ร่วม

อนุโมทนาบุญในครั้งนี้ และขอเจาะจงไปถึงท่านอสุรินทราหูเทพบุตร วัสส-
วลาหกเทวราช หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าท่านท้าวปชชุนนะ จงได้รับรู้ ได้ร่วม
อนุโมทนาบุญกับข้าพเจ้าทั้งหลายด้วยเทอญ.)

อานิสงส์การถวายน้ำ

การถวายน้ำได้อานิสงส์ ๑๐ ประการ คือ

๑. คล่องแคล่วว่องไว
๒. มีชื่อเสียง
๓. มีความสะอาดบริสุทธิ์
๔. ปราศจากความกระหาย
๕. มีบริวารมาก
๖. อายุยืน
๗. มีผิวพรรณผุดผ่อง
๘. มีพลังกำลัง
๙. มีปัญญามาก
๑๐. มีความสุข

ตัวอย่างพระอุทกปุชกเถระถวายน้ำแด่พระพุทธเจ้า

พระอุทกปุชกเถระได้สั่งสมกุศลที่บำเพ็ญไว้ในพระพุทธเจ้าองค์ก่อน ๆ
บำเพ็ญบุญทั้งหลายที่เป็นอุปนิสัยแก่พระนิพพานในภพนั้น ๆ

ในกาลแห่งพระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่าปทุมุตตระ เกิดในเรือนมี
ตระกูลแห่งหนึ่ง เจริญวัยแล้ว รู้ถึงกุศลกรรมและอกุศลกรรม เลื่อมใสในพระ

รัศมีมีวรรณะ ๖ ที่แผ่ชานออกของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่าปทุมุตตรระผู้กำลังเหาะไปในอากาศ จึงเอามือทั้งสองกอบน้ำบุชา น้ำที่ท่านบูชาแล้วได้ตั้งอยู่ในอากาศ

ท่านเลื่อมใสยิ่ง ได้บังเกิดในเทพชั้นดุสิต เป็นต้น ด้วยโสมนัสนั้นแล เสวยทิพยสมบัติ และภายหลังเสวยมนุษย์สมบัติ ในกาลที่พระพุทธเจ้าเสด็จอุบัติครั้งนี้ก็บังเกิดในเรือนมิตระกุล ถึงการรู้เพียงสาแล้ว เลื่อมใสในพระศาสนาบวชแล้วไม่นานก็ได้เป็นพระอรหันต์.

ต่อมา ท่านระลึกถึงกรรมในชาติก่อนของตนแล้วเกิดโสมนัส ประสงค์จะประกาศถึงความประพัตที่ตนได้ทำไว้แล้วในกาลก่อนจึงกล่าวคาถานี้ว่า

“ข้าพระองค์ ได้เห็นพระสัมพุทธเจ้ามีพระฉวีวรรณ
 ดั่งทอง ผู้รุ่งเรืองดั่งกองไฟ เหมือนพระอาทิตย์ เป็นที่รองรับ
 เครื่องบูชา เสด็จไปในอากาศ จึงเอามือทั้งสองกอบน้ำแล้ว
 โยนขึ้นไปในอากาศ พระพุทธเจ้ามหาวิระ มีพระกรุณา
 ในข้าพระองค์ ทรงรับไว้ พระศาสดามีพระนามว่าปทุมุตตรระ
 ผู้ประทับยืนอยู่ในอากาศ ทรงทราบความคิดของข้าพระองค์
 จึงได้ตรัสพระคาถาเหล่านี้ว่า

‘ด้วยการถวายน้ำนี้ และด้วยการให้เกิดปีติ เขาจะ
 ไม่เข้าถึงทุกติเลยในแสนกัป’

ข้าแต่พระองค์ผู้เป็นจอมสัตว์ ผู้ประเสริฐในโลก
 ผู้นราสภะ ด้วยกรรมนั้น ข้าพระองค์ละความแพ้และความ

ชนะแล้ว บรรลุถึงฐานะอันไม่หวั่นไหว.

ในกัปที่ ๖,๕๐๐ แต่กัปนี้ ได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ
๓ ครั้ง มีพระนามว่าสหัสสราช เป็นจอมชน ปกครอง
แผ่นดินมีสมุทรสาคร ๔ เป็นที่สุด

คุณวิเศษเหล่านี้ คือ ปฏิสัมภิกา ๔ วิโมกข์ ๘ และ
อภิญา ๖ เราทำให้แจ้งชัดแล้ว คำสอนของพระพุทธเจ้า
เราได้ทำเสร็จแล้ว”

เรื่องนี้มาในพระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย อุทกปุชกเถราปทาน พร้อม
ทั้งอรรถกถา

๕. การฟังธรรมเทศนา

การฟังเทศนาธรรมจะทำให้เกิดศรัทธาปสาทะ แล้วรู้จักใช้ปัญญาในการ
แก้ปัญหา โดยเฉพาะภัยแล้งที่กำลังประสบอยู่ ดังเทศนาธรรมที่พระมหา-
ประนอม ธมมาลังกาโร รองเจ้าอาวาสวัดจากแดง ได้แสดงแก่สาธุชนที่เข้าร่วม
กิจกรรม ณ วัดจากแดง ในวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๙ มีเนื้อหาสำคัญ ดังนี้

...วิถีพุทธ คือวิถีที่ให้ปัญญา เมื่อเกิดศรัทธาแล้ว รูปแบบได้แล้ว ต่อไป
ต้องใส่ปัญญา ปัญหานี้แหละคือวิถีพุทธ ปัญหาแก้ด้วยปัญญา ไม่ได้แก้ด้วย
อารมณ์ ไม่ได้แก้ด้วยความรู้สึก เพราะถ้าให้ปัญญา คนจะแก้ปัญหาได้

ในส่วนที่รัฐบาลไปขุดเจาะให้ ก็แก้ปัญหาได้ แต่ในส่วนที่ไม่ได้ขุดเจาะ ก็
แก้ปัญหาไม่ได้ แต่ถ้าให้ปัญญา ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ครั้งหนึ่ง
รัฐบาลให้ความช่วยเหลืออีกครั้งหนึ่ง ในที่สุดก็แก้ไขได้

ฉะนั้น วิถีพุทธก็คือวิถีที่ให้ปัญญา เพราะเมื่อเกิดปัญหา ไม่ว่าจะปัญหาใด ๆ ก็ตาม ต้องให้ปัญญาก่อน ต้อง **อตฺตา ทิ อตฺตโน นาโถ** ตนเป็นที่พึ่งของตน ต้องมีปัญญาช่วยเหลือตนเองเป็นอันดับแรกก่อน ต่อไปรัฐบาลมาเสริมหน่วยงานอื่น ๆ มาเสริม ในที่สุดก็แก้ปัญหาคือได้ทั้งหมด

เพราะฉะนั้น อาตมาจึงรวบรวมข้อมูลปัญญาสู้ภัยแล้งจากพระไตรปิฎกมาให้ มีบทสวดมาให้ แล้วก็นำทำกิจกรรมทั้งหมด

พระสงฆ์อาจจะคิดว่า ท่านไม่ใช่นักสู้ ไม่ใช่นักรบ แต่ความจริง เมื่อท่านบวชเข้ามาแล้ว ทุกอย่างเป็นนักรบหมด นักรบในทางพระพุทธศาสนา มีชื่อเต็มยศว่า **กิเลสสงครามโยธ** แปลว่า นักรบสมรภูมิกิเลส มีศีลเป็นเสื้อเกราะ มีพระปริตรเป็นโล่ มีศรัทธาเป็นกระสุน มีเมตตาและปัญญาเป็นอาวุธ เมตตาเป็นอาวุธปล่อยไป ๆ แต่ปัญญาอาวุธห้ามปล่อย ต้องไว้กับตัว กระสุนคือปัญญา ได้แก่ วิปัสสนาปัญญา

อย่าลืมนะ...โยม ใส่เสื้อเกราะคือศีลให้แล้วทุกคน ตอนนี้กำลังจะให้โล่คือพระปริตรคนละใบ แล้วก็เตรียมกระสุนคือศรัทธาให้พร้อม **สทฺธา พิชฺ** ศรัทธาคือเมล็ดเป็นกระสุน **ตโป วุญฺจิ** ตบะคือความเพียรเป็นน้ำฝน มีทั้งอาวุธมีทั้งกระสุน เป็นนักรบขั้นยอดแล้ว เราก็จะประกาศสู้กับความไม่รู้ นักรบสมรภูมินี้ สู้กับความไม่รู้ สู้กับความแห้งแล้ง สู้กับความยากจน ฉะนั้น วันนี้เป็นวันประกาศสงครามกับความไม่รู้ ความแห้งแล้ง เราจะฆ่ากิเลสที่อยู่ในใจของเรา

ศัตรูภายในที่เราจะประกาศสู้ คือ กิเลส ที่ทำให้จิตใจของเราเศร้าหมอง มี ๑๐ ตัว ได้แก่ **โลภะ** ความโลภ **โทสะ** ความโกรธ **โมหะ** ความหลง **มานะ** ความ

ถือตัว **ทวิภูริ** ความเห็นผิด **วิจิกิจฉา** ความสงสัย **ถีนะ** ความหดหู่ที่ถ้อย
อุทัจจะ ความฟุ้งซ่าน **อหิริกะ** ความไม่ละอายต่อความชั่ว และ**อนอตตัปปะ**
 ความไม่เกรงกลัวต่อความชั่ว เพราะเมื่อจัดการกิเลสเหล่านี้ได้แล้ว ทุกคนจะมี
 ความสุข

ทำไมต้องสู้ภัยแล้งด้วย เพราะเราเป็น**กิเลสสงครามโยธ** นักรบสมรภูมิ
 กิเลส ขอนี้พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ให้เอง แล้วก็สวมเสื้อเกราะให้ทุกคน มีโล่ มี
 อาวุธ มีกระสุนให้ ทุก ๆ คน และบอกด้วยว่า ศัตรูมี ๓ ระดับ

ระดับแรก ศัตรูเห็นตัวได้ เดินไปมาได้ เรียกว่า **วิติกมมกิเลส** เป็นกิเลส
 อย่างหยาบ ที่ทำให้ก้าวล่วงทุจริตทางกายและวาจา ใช้อาวุธคือศีล

ระดับสอง ศัตรูที่เห็นแค่เงา แวบ ๆ ขึ้นมา แวบ ๆ ขึ้นมา เรียกว่า
ปริยภูฏานกิเลส เป็นกิเลสอย่างกลางที่เกิดร่วมกับอกุศลจิต ใช้อาวุธคือสมาธิ

ระดับที่สาม ศัตรูที่ไม่เห็นแม้แต่เงา ไม่ขึ้นสู่วิถิจิต แต่ปฏิบัติการเล่นงาน
 เราได้ เรียกชื่อว่า **อนุสัยกิเลส** เป็นกิเลสที่นอนเนื่องอยู่ในชั้นธันดานของเรา
 ใช้อาวุธคือปัญญา วิปัสสนาปัญญา

กิจกรรมสู้ภัยแล้งในวันนี้ สู้ด้วยทาน คือทำบุญด้วยน้ำ สู้ด้วยศีล
 คือรักษาศีล ๕ และสู้ด้วยภาวนา คือการสวดพระปริตรและการแผ่เมตตา
 นี่คือสิ่งที่เราจะทำได้ทั้งหมด

ขณะนี้วัดจากแดงมีกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอย่าง เช่น การนำเศษ
 ขยะในวัดกลับมาใช้ประโยชน์ เศษขยะทุกชนิด เช่น เศษผัก เศษผลไม้ เศษ
 อาหาร พลาสติก กิ่งไม้ ยกเว้นขยะมีพิษ ทางวัดคัดแยกประเภท แล้วเอากลับมา
 ใช้ได้ทั้งหมด เอามาใช้ทำเป็นแก๊ส เป็นปุ๋ย เป็นอีเอ็ม

ถุงและแก้วพลาสติก อย่างทิ้ง ให้เก็บรวบรวมเอาไว้ ถ้านำไปขายได้ กิโลกรัมละ ๕-๘ บาท แต่ถ้านำมาให้วัด พลาสติก ๑ กิโลกรัม ผลิตน้ำมันเบนซิน ได้ ๑ ลิตร เพราะตอนนี้เครื่องมือของทางวัดพร้อมแล้ว รอให้ญาติโยมมาร่วมมือกัน อาตมาจะให้ปัญญา ให้ญาติโยมได้รับรู้ว่า ตอนนี้เรามาช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม ช่วยลดโลกร้อน ด้วยการเอาขยะมาใช้งานได้ทั้งหมด ไม่เหลือแม้แต่ชิ้นเดียว...

นี่คือเทศนาธรรมที่สาธุชนได้รับฟังแล้วได้ทราบว่าการแก้ปัญหาด้วยวิถีพุทธต้องทำอะไรบ้าง จึงจะประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริง

๖. การสวดพระปริตรขอฝน

พระปริตร แปลว่า เครื่องคุ้มครอง คือ ป้องกันอันตรายภายนอก เช่น โจร ยักษ์ สัตว์เดรัจฉาน และป้องกันอันตรายภายใน เช่น โรคร้ายไข้เจ็บ เป็นต้น ซึ่งเป็นผลที่เกิดจากอำนาจของพระรัตนตรัยและผลของการเจริญเมตตาภาวนา

บุคคลผู้สวดสาธยายพระปริตรเป็นประจำย่อมได้รับผล เช่น ความสวัสดิ ความเจริญรุ่งเรือง มีชัยชนะ มีความแคล้วคลาดปลอดภัย มีสุขภาพดีทั้งกายและใจ มีอายุยืนยาว เป็นต้น

พระพุทธองค์ทรงแนะนำให้พุทธบริษัทสวดพระปริตรเพื่อคุ้มครองตน เช่น ในอภินาฏียสูตร มีพระพุทธดำรัสว่า

“ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงเรียนมนต์คุ้มครองคืออภินาฏียปริตร พวกเธอจงศึกษามนต์คุ้มครองคืออภินาฏียปริตร ภิกษุทั้งหลาย มนต์คุ้มครองคืออภินาฏียปริตรประกอบด้วยประโยชน์ เป็นไปเพื่อคุ้มครอง เพื่อรักษา

เพื่อความไม่เบียดเบียน เพื่อความอยู่เป็นสุขของภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก และ อุบาสิกา”

การสวดพระปริตรให้มีอานุภาพมาก ผู้สวดต้องประกอบด้วยองค์ ๓ คือ ๑) สวดถูกต้องอักขรวิธี ๒) รู้ความหมายของบทสวด และ ๓) มีจิตเมตตามุ่งประโยชน์แก่ผู้ฟัง ส่วนผู้ฟังพระปริตรต้องประกอบด้วยองค์ ๓ คือ ๑) ไม่เคยทำ อนันตริยกรรม คือ ไม่เคยฆ่ามารดา ฆ่าบิดา ฆ่าพระอรหันต์ ทำร้ายพระพุทธเจ้า จนพระโลหิตห่อขึ้น และทำสงฆ์ให้แตกกัน ๒) ไม่มีความเห็นผิดว่ากรรมและผล กรรมไม่มี และ ๓) เชื่อมมั่นว่าพระปริตรมีอานุภาพจริง สามารถคุ้มครองผู้ฟังได้

ในกิจกรรมสัจจะแล้งนี้ นอกจากจะสวดพระปริตรตามปกติแล้ว ก็จะสวด “คาถาขอฝน” เพิ่มเข้ามาอีก เพื่อให้มีอานุภาพขจัดภัยแล้งนั่นเอง สำหรับบท สวดพระปริตรและคาถาขอฝนสัจจะแล้งปรากฏอยู่ในตอนท้ายของหนังสือนี้แล้ว

๗. การปลูกต้นไม้

การปลูกต้นไม้เพื่อลดโลกร้อน ก็เห็นประจักษ์กันอยู่แล้ว วันนี้ญาติโยม จะได้ปลูกต้นไม้ ๑ หมื่นต้น ต้นแรกคือต้นไม้กลางใจคือความร่มเย็น ซึ่งอานิสงส์ ปลูกต้นไม้ ได้อะไรบ้าง ในพระไตรปิฎก วนโรปสูตรได้กล่าวไว้ชัดเจนมาก

เทวดาทูลถามพระพุทธองค์ว่า “ชนพวกไหนมีบุญเจริญในกาลทุกเมื่อ ทั้งกลางวันและกลางคืน ชนพวกไหนตั้งอยู่ในธรรม สมบูรณ์ด้วยศีล เป็นผู้ไป สวรรค์”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสตอบว่า “ชนเหล่าใดสร้างอาราม (สวนไม้ ดอกไม้ผล) ปลูกหมุ่ไม้ (ใช้ร่มเงา) สร้างสะพาน และชนเหล่าใดให้โรงน้ำเป็นทาน และบ่อน้ำ ทั้งบ้านที่พักอาศัย ชนเหล่านั้นย่อมมีบุญเจริญในกาลทุกเมื่อ ทั้ง

กลางวันและกลางคืน คนเหล่านั้นตั้งอยู่ในธรรม สมบูรณ์ด้วยศีล เป็นผู้ไปสวรรค์”

การปลูกต้นไม้ได้บุญถาวร และที่สำคัญก็คือการปลูกต้นไม้อย่าคิดว่าต้นไม้เล็กนิดเดียว เพราะได้สร้างที่ประสูติให้แก่พระพุทธเจ้า ได้สร้างที่ตรัสรู้ให้แก่พระพุทธเจ้า ได้สร้างที่ปรินิพพานให้แก่พระพุทธเจ้า เพราะพระพุทธเจ้าทุกพระองค์ ประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานใต้ต้นไม้

พระพุทธเจ้าเป็นโอรสกษัตริย์ แต่ประสูติใต้ต้นไม้ทุกพระองค์ ตรัสรู้ใต้ต้นไม้ทุกพระองค์ ปรินิพพานใต้ต้นไม้ทุกพระองค์ และก็แสดงธรรมโดยมากใต้ต้นไม้ และมีพระสูตรที่บอกให้พระไปปฏิบัติธรรม พระพุทธองค์ก็จะใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวกับต้นไม้ว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย โนน โคนไม้ โนน เรือนว่าง พวกเธอจงมีความเพียรไปปฏิบัติธรรมเถิด

โคนไม้เป็นจุดแรกที่พระพุทธเจ้าตรัสบอกพระให้ไปปฏิบัติธรรม ฉะนั้นเราปลูกต้นไม้เพื่อสร้างที่ปฏิบัติธรรมให้กับพระสงฆ์ ส่วนการสร้างตึก สร้างอาคาร ใช้งบประมาณเยอะ หลังจากนั้น ต้นไม้ทุกต้นที่ญาติโยมได้ปลูก ก็เหมือนได้สร้างวิมานให้กับเทวดา คือ รุกขเทวดาจะมาอาศัยอยู่ วิมานที่เราอยู่สร้างได้แล้ว เราจะสร้างวิมานให้กับเทวดาด้วย

นอกจากนั้น การปลูกต้นไม้เป็นการสร้างบ้านให้นก หนู มด แมลงต่าง ๆ ได้อยู่อาศัย จากนั้น ช่วยลดโลกร้อน จากนั้น ได้ปัจจัย ๔ จากต้นไม้ และที่สำคัญ ปลูกต้นไม้ได้บุญถาวร ปลูกต้นไม้ ๑ ต้น ได้บุญตลอดเวลา ตั้งแต่ต้นไม้นี้ยังอยู่จนกระทั่งหมดสภาพไป

แต่ญาติโยมไม่มีโอกาสได้ยินได้ฟัง เพราะพระสงฆ์มักจะเทศน์ โยม... ทำบุญด้วยศालาได้อานิสงส์อย่างนี้ โยม...ทำบุญสร้างเมรุได้อานิสงส์อย่างนี้ โยม...สร้างโบสถ์ได้อานิสงส์อย่างนี้ แต่อานิสงส์การปลูกต้นไม้...ไม่ได้เทศน์ สู้ภัยแล้ง...ไม่ได้เทศน์เลย

กิจกรรมที่เหลือที่ทางวัดปรารภจัดขึ้น คือ การถวายสังฆทาน การถวายผ้าป่าจัดซื้อที่ดิน และในตอนท้ายของกิจกรรมก็มีความสำคัญ คือการอุทิศส่วนบุญและการแผ่เมตตาให้แก่สรรพสัตว์และเทวดาทั้งหลาย โดยเฉพาะอสุรินทรานุ และวิสสวลาหกเทวราชหรือท้าวป๋ขุณนะ

ด้วยกิจกรรมทั้งหลาย นับแต่การน้อมสักการบูชาพระพุทธรูปปางขอฝน ไตรสรณคมน์ จนถึงการอุทิศส่วนบุญและการแผ่เมตตา เป็นกิจกรรมเพื่อสู้ เพื่อแก้ปัญหาภัยแล้งอย่างถูกต้องตามแนวทางแห่งคำสอนของพระพุทธองค์ ตามที่ปรากฏในพระไตรปิฎกทั้งสิ้น เพราะฉะนั้น กิจกรรมดังกล่าวมาทั้งหมด จึงชื่อว่า “เป็นแบบอย่าง” กิจกรรมสู้ภัยแล้งตามแนววิถีพุทธ สำหรับจัดขึ้นในโอกาสและสถานที่อื่น ๆ ได้ในอนาคต

สรุป สู้ภัยแล้งตามแนววิถีพุทธ

ภัยแล้งถือว่าเป็นอันตรายร้ายแรงน่าหวาดกลัว เพราะนำความวิบัติทุกข์ยากอย่างแสนสาหัสมาสู่มนุษย์ทั้งหลาย และทำให้เกิดภัยอื่น ๆ เช่น ทุพภิกขภัย โรคภัย เป็นต้น ตามมาอีกมากมาย และภัยนี้กำลังเกิดขึ้นหลายพื้นที่ทั่วโลก ไม่เว้นแม้แต่ประเทศไทยของเรา

สาเหตุภัยแล้งตามหลักพระพุทธศาสนา เกิดจากสาเหตุ ๕ ประการ คือ เตโชธาตุกำเริบ วาโยธาตุกำเริบ อสุรินทรธาตุแก่งมมนุษย์ วัสสวลาหกประมาท และพวกมนุษย์ไม่ตั้งอยู่ในธรรม

เพราะเมื่อสภาพแวดล้อมของโลกเกิดความเปลี่ยนแปลง เพราะความร้อนและอากาศที่แปรปรวน ซึ่งส่วนใหญ่เกิดมาจากการกระทำของมนุษย์ผู้ไม่มีศีลธรรม ไม่ตระหนักถึงสภาพแวดล้อม สร้างมลภาวะ มลพิษ ให้เกิดขึ้นมากมาย แก่โลกที่ตนอาศัยอยู่ ประกอบกับเทวดาที่ไม่พอใจการกระทำของมนุษย์ผู้ไม่ตั้งอยู่ในศีลธรรมดังกล่าวแล้ว ก็กระทำเหตุให้เกิดภัยแล้งขึ้น

การจะสู้ภัยแล้ง การจะแก้ปัญหาภัยแล้ง ให้ดับสิ้นไปโดยสิ้นเชิง ต้องใช้วิถีพุทธเท่านั้น คือต้องใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา เช่น แก้ด้วยการบริหารจัดการ ขยะให้ถูกต้อง การปลูกต้นไม้ การทำบุญด้วยน้ำ การรักษาศีล การสวดพระปริตร การแผ่เมตตา และการอุทิศบุญให้แก่เทวดา เป็นต้น ดังเช่นกิจกรรมในวันนี้

และในการแก้ปัญหาภัยแล้ง ต้องอาศัยความร่วมมือกันในทุกภาคส่วน คือ บ้าน วัด รัฐบาล ต้องกระทำกิจกรรมสู้ภัยแล้งนี้ไปด้วยกัน ฝ่ายรัฐก็แก้ปัญหาด้วยวิธีของตน เช่น การแจกจ่ายน้ำ เป็นต้น ฝ่ายวัดและประชาชน ก็ร่วมมือกันด้วยการรู้จักรักษาสีน้ำสิ่งแวดล้อม เป็นต้น เพราะเมื่อทุกคนกระทำได้ดังนี้ การสู้ภัยแล้งย่อมประสบความสำเร็จด้วยดี แล้วประเทศชาติของเราจะถึงความเกษมสำราญ มีภักษาหารสมบูรณ์ อยู่เย็นเป็นสุขตลอดไป.

บทสวดพระปริตร

(บทสวดป้องกันภัยทั้งปวง)

มหานมัสการ

(บทนอบน้อมพระพุทธเจ้า)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ. (สวด ๓ หน)

ไตรสรณคมน์

(บทปฏิบัติญาณตนเข้าถึงพระรัตนตรัยว่าเป็นที่พึ่ง)

พุทฺธัง สาระณัง คัจฉามิ

ธัมมัง สาระณัง คัจฉามิ

สังฆัง สาระณัง คัจฉามิ

พุทฺธัมปิ พุทฺธัง สาระณัง คัจฉามิ

พุทฺธัมปิ ธัมมัง สาระณัง คัจฉามิ

พุทฺธัมปิ สังฆัง สาระณัง คัจฉามิ

ตะตฺถัมปิ พุทฺธัง สาระณัง คัจฉามิ

ตะตฺถัมปิ ธัมมัง สาระณัง คัจฉามิ

ตะตฺถัมปิ สังฆัง สาระณัง คัจฉามิ.

พระพุทธคุณ

(บทสวดระลึกถึงคุณของพระพุทธเจ้า)

อิตปิ โส ภาคะวา อะระหัง, สัมมาสัมพุทธโธ, วิชชาจะระณะ-
สัมปันโน, สุคะโต, โลกะวิฑู, อะนุตตะโร ปุริสะธัมมะสาระถิ, สัตถา
เทวะมนุสสานัง, พุทโธ, ภาคะวาติ.

พระธรรมคุณ

(บทสวดระลึกถึงคุณของพระธรรม)

สวากขาโต ภาคะวา ธัมโม. สันติภูจฺจโก, อะกาลโก, เอหิปัสสิโก,
โอปะนะยโก, ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ.

พระสังฆคุณ

(บทสวดระลึกถึงคุณของพระสงฆ์)

สุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภาคะวะโต
สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามิจิ-
ปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ
อัญฺฐะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย,
ปาหุเนยโย, ทักขิเนยโย, อัญฺชชะลิกะระณียโย, อะนุตตะรัง ปุญฺญุกเขตตัง
โลกัสสาติ.

นมการสิทธิคาถา

(บทสวดนอบน้อมพระรัตนตรัย)

สัมพุทธะ อัญญะวิสัยจะ
 ปัญจะสะตะสะหัสสานิ
 เตสัง ัมมัญจะ สังขัญจะ
 นะมะการานุภาเวนะ
 อะเนกา อันตะรายาปิ

ทวาหะสัจจะ สะหัสสะเก
 นะ मामิ สิระสา อะหัง
 อาหะเรนนะ นะ मामิหัง
 หันตวา สัพเพ อุปัททเว
 วินัสสันตุ อะเสสะโต.

สัมพุทธะ ปัญจะปัญญาสัยจะ
 ทะสะสะตะสะหัสสานิ
 เตสัง ัมมัญจะ สังขัญจะ
 นะมะการานุภาเวนะ หันตวา
 อะเนกา อันตะรายาปิ

จะตุวิสะติสะหัสสะเก
 นะ मामิ สิระสา อะหัง
 อาหะเรนนะ นะ मामิหัง
 สัพเพ อุปัททเว
 วินัสสันตุ อะเสสะโต.

สัมพุทธะ นะวุตตะระสะเต
 วิสะติสะตะสะหัสสานิ
 เตสัง ัมมัญจะ สังขัญจะ
 นะมะการานุภาเวนะ
 อะเนกา อันตะรายาปิ

อัญญะจัตตาวีสะสะหัสสะเก
 นะ मामิ สิระสา อะหัง
 อาหะเรนนะ นะ मामิหัง
 หันตวา สัพเพ อุปัททเว
 วินัสสันตุ อะเสสะโต.

รัตนสูตร

(บทสวดอ้างคุณพระรัตนตรัยมาคุ้มครองให้ปลอดภัย)

๑. ยานีระ ภูตานิ สะมาคะตานิ
 ภูมมานิ วา ยานิ วะ อันตะลิกเข
 สัพพะวะ ภูตา สุมะนา ภาวันตุ
 อะโถปิ สักกัจจัง สุนันตุ ภาสิตัง.
๒. ตัสฺมา ทิ ภูตา นิสาเมถะ สัพพะ
 เมตตัง กะโรถะ มานุสฺสียา ปะชาเย
 ทิวา จะ รัตโต จะ หะรันติ เย พะลิง
 ตัสฺมา ทิ เน รักขะถะ อัมปะมัตตา.
๓. ยังกิญฺจิ วิตตัง อีระ วา หุรัง วา
 สักเคสุ วา ยัง ระตะนัง ปะณีตัง
 นะ โน สะมัง อตฺถิ ตะถาคะเตนะ
 อิทัมปิ พุทฺเธ ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตฺถิ โหตุ.
๔. ขะยัง วิราคัง อะมะตัง ปะณีตัง
 ยะทังคะคา สักยะมฺณี สะมาหิโต
 นะ เตนะ ฐัมเมนะ สัมมัตถิ กิญฺจิ
 อิทัมปิ ฐัมเม ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตฺถิ โหตุ.

๕. ยัมพุทระเสฏโฐ ปะริวัณณะยิ สุจิง
 สะมาธิมานันตะริกัญญะมาหุ
 สะมาธินา เตนะ สะโม นะ วิชชะติ
 อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.
๖. เย ปุคคะลา อัญญะ สะตัง ปะสัตถา
 จัตตาริ เอตานิ ยุคานิ โหนติ
 เต ทักขิณเอยยา สุคะตัสสะ สาวะกา
 เอเตสุ ทินนานิ มะหัพพะลानी
 อิทัมปิ สัจเจ ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.
๗. เย สุปะยุตตา มะนะสา ทัพพะเน
 นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ
 เต ปัตติปัตตา อะมะตัง วิคัยหะ
 ลัทธา มุธา นิพพุติง ภูญชะมานา
 อิทัมปิ สัจเจ ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.
๘. ยะถินทะซีโล ปะฐะวิสสิโต ลียา
 จะตุพภิ วาเตภิ อะสัมปะกัมปิโย

ตะถูปะมัง สัปปุริสัง ะวาทามิ

โย อะริยะสัจจานิ อะเวจจะ ปัสสะติ

อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

๙. เย อะริยะสัจจานิ วิภาวะยันติ

คัมภีระปัญญะนะ สุเทสิตานิ

กิญจาปิ เต โหนติ ภูสัง ปะมัตตา

นะ เต ะวัง อัญญะมะมาทียันติ

อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

๑๐. สะหาวัสสะ ทัสสะนะสัมปะทาเย

ตะยัสสุ รัมมา ชะหิตา ะวันติ

สัฏกกายะทัญญู วิจิกิจฉิตัญจะ

สีลัพะพะตัง วาปิ ยะทัตถิ กิญจิ.

๑๑. จะตุหะปาเยหิ จะ วิปะมุตโต

ฉัจจาภิสฺसानานิ อะภัพพะ กาทุง

อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

๑๒. กิญจาปิ โส กัมมะ ะโรติ ปาปะกัง

กาเยนะ วาจา อุทะ เจตะสา วา

อะภัพพะ โส ตัสสะ ปะฏิฉนทาเย
 อะภัพพะตา ทิฏฐุระปะทัสสะ วุตตา
 อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

๑๓. ะนัปปะคุมพะ ยะละ ผุสสิตักเค
 คิมหานะมาเส ปะฐะมัสสิมิง คิมเห
 ตะณูปะมัง ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ
 นิพพานะคามิง ปะระมัง หิตายะ
 อิทัมปิ พุทธะ ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

๑๔. ะโร ะรัญญุ ะระโท ะราหะโร
 อะนุตตะโร ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ
 อิทัมปิ พุทธะ ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

๑๕. ชิณัง ปุราณัง นะวะ นัตถิ สัมภะวัง
 วิรัตตะจิตตายะติเก ะวะสุมิง
 เต ชิณะพีชา อะวิรุฬหิฉันทา
 นิพพันติ ธีรา ยะถายัง ปะทีโป
 อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

๑๖. ยานีระ ภูตานี สะมาคะตานี

ภุมมานิ วา ยานี วะ อันตะลิกเข
 ตะถาคะตั้ง เทวะมะนุสสะปุชิตัง
 พุทธีง นมะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ.

๑๗. ยานีระ ภูตานี สะมาคะตานี

ภุมมานิ วา ยานี วะ อันตะลิกเข
 ตะถาคะตั้ง เทวะมะนุสสะปุชิตัง
 ฐัมมัง นมะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ.

๑๘. ยานีระ ภูตานี สะมาคะตานี

ภุมมานิ วา ยานี วะ อันตะลิกเข
 ตะถาคะตั้ง เทวะมะนุสสะปุชิตัง
 สังฆัง นมะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ.

มัจฉราชาจริยา

(บทสวดพญาปลาขอฝน)

ปูนาปะรัง ยะทา โหมิ	มัจฉะราชา มะหาสะเร
อุณเห สุริยะสันตาเป	สะเร อุทะกัง ชียะละ.
ตะโต กากา จะ คิชฌา จะ	กังกา กุละละเสนะกา
ภักขะยันติ ทิวา รัตติง	มัจฉะ อุปะนีสีทียะ.
เอวัง จินเตสะหัง ตัตถะ	สะหะ ญาตีหิ ปิฬิโต

เกนะ นุ โข อุปาเยนะ	ญาตี ทุกขา ปะโมจะเย.
วิจินตะยิตฺวา ฐัมมัตถัง	สัจจัง อัททะสัจ ปัสสะยัง
สัจเจ ฐุตฺวา ปะโมเจสิง	ญาตีนัง ตัง อะติกขะยัง.
อะนุสสะริตฺวา สะตัง ฐัมมัง	ปะระมัตถัง วิจินตะยัง
อะกาลิง สัจจะกิริยัง	ยัง โลเก ฐวะสัสสะตัง.
ยะโต สะรามิ อัตตานิ	ยะโต ปัตโตสฺมิ วิญญุตัง
นาภิชานามิ สัจฺจิจจะ	เอกะปาณังปิ หิงสิตัง.
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	ปัสซุนโน อะภิวัสสะตุ
อะภิตถะนะยะ ปัสซุนนะ	นิธิง กากัสสะ นาสะยะ.
กาแกง โสกายะ รันเธหิ	มัญจะ โสกา ปะโมจะยะ
สะหะ กะเต สัจจะวะเร	ปัสซุนโน อะภิคฺชชิยะ.
ถะลัง นินนัญจะ ปุเรนโต	ขะณนะ อะภิวัสสะถะ
เอวะรูปัง สัจจะวะรัง	กัตฺวา วิริยะมุตตะมัง.
วัสสาเปสิง มะหามะฆัง	สัจจะเตชะพะลัสสิโต
สัจจะนะ เม สะโม นัตถิ	เอสา เม สัจจะปาระมีติ.

ปัตติทานคาถา

(บทสวดอุทิศส่วนบุญแก่เทวดาเป็นต้น)

ยา เทวะตา สันติ วิหาระวาริณี
 ญเป ฆะเร โภธิฆะเร ตะหิง ตะหิง

เทวดาเหล่าใดมีปกติอยู่ในวิหาร, สถิตอยู่ที่เรือน
 พระสฤป ที่เรือนโพธิ์ในที่นั้น ๆ

ตา ธัมมะทานณะ ภาวันตุ ปุชิตา

โสดถึง กะโรนเตระ วิหาระมณฺฑลเถ

เทวดาเหล่านั้นเป็นผู้อันเราทั้งหลายบูชาแล้วด้วยธรรม-
ทาน ขอจงกระทำความสวัสดิ์ในวิหารมณฑลนี้

เถรา จะ มัชฌมา นวะระกา จะ ภิกขะโว

สารามิกา ทานะปะตี อุปาสะกา

พระภิกษุทั้งหลายที่เป็นเถระก็ดี ที่เป็นมัชฌิมะ
ก็ดี ที่เป็นนวกะก็ดี, อุบาสกอุบาสิกาทั้งหลาย
ผู้เป็นทานบดีก็ดี พร้อมด้วยอารามิกชนก็ดี

คามา จะ เทสา นิคะมา จะ อิสสะรา

ลัปปาณะภูตา สุขิตา ภาวันตุ เต

ชนทั้งหลายที่เป็นชาวบ้านก็ดี ที่เป็นชาวเมืองก็ดี
ที่เป็นชาวนิคมนก็ดี ที่เป็นอิสสรชนก็ดี, ขอสัตว์
ที่มีชีวิตเหล่านั้น จงเป็นผู้ถึงซึ่งความสุขเกิด

ชะลาพุชา เยปี จะ อณฺฑะสัมภะวา

สังเสทชะตา อะณะโวปะปาติกา

แม้สัตว์เหล่าใด ที่เป็นชลาพุชะกำเนิดก็ดี ที่เป็น
อณฺฑชะกำเนิดก็ดี, ที่เป็นสังเสทชะกำเนิดก็ดี
ที่เป็นโอปปาติกะกำเนิดก็ดี

นียนยานิกัง ธัมมะวะรัง ปะฏิจจะ เต
สัพเพปิ ทุกขัสสะ กะโรนตุ สังขะยัง.

สัตว์เหล่านั้นแม่ทั้งปวง อาศัยพระธรรมอันประเสริฐ
อันเป็นนียนยานิกธรรม นำออกจากสังสารแล้ว,
จงกระทำความสิ้นไปแห่งทุกข์เกิด

ฐาตุ จิรัง สะตัง ธัมโม ธัมมัทธะรา จะ ปุคคะลา
ขอธรรมของสัตว์บุรุษทั้งหลาย และบุคคลทั้งหลายผู้ทรงธรรม
จงดำรงอยู่สิ้นกาลนาน

สังโฆ โหตุ สะมัคโค วะ อัตถายะ จะ หิตายะ จะ
ขอพระสงฆ์จงเป็นผู้พร้อมเพรียงกันทีเดียว เพื่อประโยชน์
และเกื้อกูลเกิด

อัมเห รักขะตุ สัทธัมโม สัพเพปิ ธัมมะจาริโน
ขอพระสัทธรรมจงรักษาเราทั้งหลาย และผู้ประพฤติธรรม
แม่ทั้งปวง

วุทตัง สัมปาปุณเณยามะ ธัมเม อะริยัปปะเวทิตะ.
ขอเราทั้งหลายพึงถึงพร้อมซึ่งความเจริญ ในธรรมที่พระ-
อริยเจ้าประกาศไว้แล้วเกิด.

ปะสันนา โหนตุ สัพเพปิ ปาณิโน พุทธะสาสะเน
ขอสัตว์มีชีวิตแม่ทั้งปวง จงเป็นผู้เลื่อมใสในพระพุทธานุชาสนา

สัมมา ธารัง ปะเวจฉันโต กาลे เทโว ปะวัสสะตุ
 ขอฝนจงตกต้องตามฤดูกาล เพิ่มสายธารให้โดยชอบ
วุฑฒิกาวายะ สัตตานัง สะมิทัง เนตุ เมทะนิง
 จงนำความสำเร็จมาสู่พื้นปฐพี เพื่อความเจริญแก่สัตว์ทั้งหลาย
มาตา ปิตา จะ อัคระชัง นิจจัง รักขันติ ปุตะกะกัง
 มารดาและบิดาย่อมรักษาบุตรน้อย ผู้เกิดในตนเป็นนิตย์ ฉันใด,
เอวัง ธัมเมนะ ราชาโน ปะชัง รักขันตุ สัพพะทา.
 ขอพระราชาราชปกครองประชาชนโดยชอบธรรม ในกาลทุกเมื่อ
 ฉันนั้น เถิด.

เมตตาทาภาวนา

(บทแผ่เมตตา)

ปุรัตติมาเยะ ทิสายะ, ปัจฉิมาเยะ ทิสายะ, อุตตะรายะ ทิสายะ,
ทักขินายะ ทิสายะ,

ในทิศตะวันออก, ในทิศตะวันตก, ในทิศเหนือ, ในทิศใต้,

ปุรัตติมาเยะ อะนุทิสายะ, ปัจฉิมาเยะ อะนุทิสายะ, อุตตะรายะ
อะนุทิสายะ, ทักขินายะ อะนุทิสายะ,

ในทิศตะวันออกเฉียงใต้, ในทิศตะวันตกเฉียงเหนือ, ในทิศตะวันออก
 เฉียงเหนือ, ในทิศตะวันตกเฉียงใต้,

हेतुस्त्रियामะ ทิสายะ, อุปะริมายะ ทิสายะ ...

ในทิศเบื้องล่าง, ในทิศเบื้องบน

สัพเพ สัตตา, สัพเพ ปาณา, สัพเพ ภูตา, สัพเพ ปุคคะลา,
สัพเพ อัตตะภาวะปะริยาปันนา,

ขอสัตว์ทั้งหลายทั้งปวง, ขอปาณะทั้งหลายทั้งปวง, ขอภูตทั้งหลาย
ทั้งปวง, ขอบุคคลทั้งหลายทั้งปวง, ขอผู้นั่งอยู่ในอัทธภาพทั้งหลายทั้งปวง,

สัพพา อิตถियो, สัพเพ ปุริสา, สัพเพ อะริยา, สัพเพ อะนะริยา,
สัพเพ เทวา, สัพเพ มะนุสสา, สัพเพ วินิปาติกา,

ขอสตรีทั้งหลายทั้งปวง, ขอบุรุษทั้งหลายทั้งปวง, ขออริยชนทั้งหลาย
ทั้งปวง, ขออนริยชนทั้งหลายทั้งปวง, ขอเทวดาทั้งหลายทั้งปวง, ขอมนุษย์
ทั้งหลายทั้งปวง, ขอวินิปาติกะทั้งหลายทั้งปวง,

อะเวรา โหนตุ, อัพยาปัชฌา โหนตุ, อะนีชา โหนตุ,
สุชี อตตานัง ปะริหะรันตุ, ทุกขา มุจจันตุ, ยะถาลัทธะสัมปัตติโต
มา วิคัจฉันตุ, กัมมัสสะกา.

จงเป็นผู้ไม่มีเวร, จงเป็นผู้ไม่เบียดเบียน, ไม่มีความทุกข์ใจ ไม่มีความ
ทุกข์กาย, จงมีความสุขสบาย รักษาตนอยู่เถิด, จงพ้นจากความทุกข์, อย่าได้
พลัดพรากจากสมบัติที่ได้รับแล้ว, จงเป็นผู้มีกรรมเป็นของตนเถิด.

อุทธัง ยาวะ ภาวัคคา จะ อะโธ ยาวะ อะวีจิตโต,
สะมันตา จักกะวาเสสุ เย สัตตา ปะถะวีจะรา,
อัพยาปัชฌา นิเวรา จะ นิตทุกขา จานุปปัททะวา.

ในจักรวาลทั้งหลายโดยรอบ เบื้องล่างตั้งแต่เวจิมหานคร
ขึ้นไป เบื้องบนตั้งแต่ภวคคภูมิลงมา ขอสัตว์ทั้งหลาย
ที่เกี่ยวไปบนแผ่นดิน, จงเป็นผู้ไม่เบียดเบียน ไม่มีเวร
ไม่มีความทุกข์ใจ ไม่มีความทุกข์กาย และไม่มือุปัทวะ.

อุทธัง ยาวะ ภาวคคา จะ อะโร ยาวะ อะวีจิต,
สะมันตา จักกะวาเหสุ เย สัตตา อุทเทจระ,
อัพยาปชมา นิเวรา จะ นิตทุกขา จานุปปัทวะวา.

ในจักรวาลทั้งหลายโดยรอบ เบื้องล่างตั้งแต่เวจิมหานคร
ขึ้นไป เบื้องบนตั้งแต่ภวคคภูมิลงมา ขอสัตว์ทั้งหลาย
ที่เกี่ยวไปในน้ำ, จงเป็นผู้ไม่เบียดเบียน ไม่มีเวร
ไม่มีความทุกข์ใจ ไม่มีความทุกข์กาย และไม่มือุปัทวะ.

อุทธัง ยาวะ ภาวคคา จะ อะโร ยาวะ อะวีจิต,
สะมันตา จักกะวาเหสุ เย สัตตา อากาเสจระ,
อัพยาปชมา นิเวรา จะ นิตทุกขา จานุปปัทวะวา.

ในจักรวาลทั้งหลายโดยรอบ เบื้องล่างตั้งแต่เวจิมหานคร
ขึ้นไป เบื้องบนตั้งแต่ภวคคภูมิลงมา ขอสัตว์ทั้งหลาย
ที่เกี่ยวไปในอากาศ, จงเป็นผู้ไม่เบียดเบียน ไม่มีเวร
ไม่มีความทุกข์ใจ ไม่มีความทุกข์กาย และไม่มือุปัทวะ.

ยัง ปัตตัง กุสะลิ่ง ตัสสะ อานุกาเวนะ ปาณินโน,
 สัพเพ สัทธัมมะราชัสสะ ญัตวา ธัมมัง สุขาวะหัง,
 ปาปุณันตุ วิสุทธายะ สุขายะ ปะฏิปัตติยา
 อะโสกะมะนุปายาสัง นิพพานะสุขะมุตตะมัง.

ด้วยอานุภาพแห่งกุศลที่ข้าพเจ้าได้กระทำแล้ว, ขอสัตว์ทั้งหลาย
 ทั้งปวง จงรู้พระสัทธรรมอันนำมาซึ่งความสุขแล้ว, ได้บรรลุนิพพาน
 สุขอันยอดเยี่ยม อันปราศจากความโศก ไม่มีอุปายาส
 ความคับแค้น ด้วยมัชฌิมาปฏิปทาอันสะดวกอันบริสุทธิ์.

จิรัง ติฏฐะตุ สัทธัมโม ธัมเม โหนตุ สะคะระวา,
 สัพเพปิ สัตตา กาเลนะ สัมมา เทโว ปะวัตสะตุ.

ขอพระสัทธรรมจงตั้งมั่นสืบกาลนาน ขอสัตว์ทั้งหลายแม้ทั้งปวง
 จงมีความเคารพในพระสัทธรรม ขอฝนจงตกถูกต้องตามฤดูกาล.

ยะถา รักขิงสุ โปราณา สุราชาโน ตะเถวิมัง,
 ราชา รักขะตุ ธัมเมนะ อัตตะโนวะ ปะชัง ปะชัง.

ขอพระราชารักษาประชาชนโดยธรรม ดุจพระโอรส
 ของพระองค์ เหมือนพระราชโอรสที่ตั้งงามทั้งหลาย
 ในกาลก่อน ปกครองประชาชนโดยธรรม ฉะนั้น.

“อภิตถนย ปชชุนน นีธี กากสส นาสย
ก่ากั โสกาย รนเรหิ มณจ โสกา ปโมจย.

แนะท้าวปชชุนนะ ท่านจงคำรณคำราม
จงยังชุมทรัพย์ของกาให้พินาศไป จงทำลาย
ฝูงกาด้วยความโศก จงยังข้าพเจ้าและญาติ
ทั้งหมดให้พ้นจากความโศกเถิด.”